

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

NOVEMBER 2015

letnik 64, številka 11

4

70 LET SLOVENSKE
KATOLIŠKE ŽUPNIJE MÜNCHEN
Vodnjak z vreli žive vode

7

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI
Ferdo Vesel in njegovi Prijateljci

8

RAFAELOVA DRUŽBA
Lepote Ziljske doline

Vzgojni seminar za mlade družine iz Bruslja in Luksemburga

Mlin Thicourt in Merlebach

Družina Zvelc iz Bruslja se je predstavila z nasmehom.

Jezus ljubi vse otroke.

Kako je to mogoče? V delavnici čarodeja Martina

Nedeljska maša v kapeli v Merlebachu kot vrhunec in sklep seminarja

Po dobrem kosilu v Merlebachu smo za slovo po domače zapeli.

Sobotno večerno bogoslužje nas je pripravilo na nedeljsko mašo.

Takole se sestavlja piramido.

V novi vrtni kuhinji v mlinu je bilo cel dan živahno.

V večeru je v mlinu zadišalo z žara.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Freljih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d.d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASIX • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Prva stran ovitka: Mladost in jesen, foto: Tatjana Splichal • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaellova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d.d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

70 LET SLOVENSKE KATOLIŠKE ŽUPNIJE MÜNCHEN Vodnjak z vreli živne vode	4
JEZIKOVNI KOTIČEK Jesen	7
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI Ferdo Vesel in njegovi »prijateljci«	7
RAFAELOVA DRUŽBA Lepote Ziljske doline	8
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki Novice	9 9
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Smer nova zemlja

Nemir je v družbi na evropskem kontinentu. Nekaj se kuha, kar prebivalce Evropske zveze živcira, in ob tem mnoge ljudi zajema občutje negotovosti. Družboslovci govorijo o znamenjih strahu. Vzroke vidijo v nestabilnem ekonomskem stanju v nekaterih članicah Evropske zveze (EZ). Množični pohod beguncev proti Evropi je pokazal na neenotnost evropskih voditeljev v kriznih razmerah in o nedorečeni migracijski politiki. Interesom posameznih vlad se hitro najde primerna govornica, ki prikaže odločitve v kar se da lepi luči socialnih in humanističnih načel evropskega kulturnega prostora.

Pri tem je treba poudariti, da so ta načela nastajala na iztočnicah krščanske etike in humanizma, ki jih EZ v svojih aktih kaže, vendar o njih ne govori več kot o svoji identiteti. Razlagajo, da bi to bilo diskriminatorno z ozirom na nove priseljence v EZ, ki izhajajo iz drugih miselnih in vrednostnih tradicij. Evropejci so pozorni do drugih, tako da niti svojega ne omenjajo več z izvirnim pojmom.

Sredi tega vzdušja se tudi kristjani ne znajdejo vedno najbolje. Znotraj katolištva v EZ je pač nekaj različic po narodnih izrazih krščanske omike, vendar je vse bolj jasno, da se danes nihče ne more počutiti povsem varnega za obzidjem svoje tradicije. Erozija verskega življenja je očitna tudi tam, kjer so cerkve še navidezno polne. Navidezno zato, ker se vrednote kristjanov ne pokažejo v javnem življenju. Praznovanje pri maši se ne nadaljuje, ko verniki stopijo iz cerkve. Tu ne nastopajo oznanjevalno, apostolsko. Ne kažejo veselja evangelija. Pripadnost verski tradiciji ne zadostuje za značilno držo prvih kristjanov - za misijonarsko poslanstvo: »Pojdite in učite vse narode.«

Krščanstvo je postalo lagodno, ni pripravljeno na trpljenje. In s tem je nemočno, da bi lahko odločilno poseglo s svojim notranjim ognjem v hlad in strahove našega kraja in časa. Tu je vse več ljudi zbeganih, brez orientacije. Celotni družbeni sloji ostajajo zapuščeni v svoji zmedi in z njimi objema strah tudi kristjane. Odrešenja to ne prinaša.

Kristjan veruje in dela v zavesti, da sredi tega sveta stoji Odrešenik. Ta vera v Jezusa Kristusa zna pokazati Njega, ki ga svet še ni spoznal ali ga ne pozna več.

In kako to doseči? Poznati je treba božjo besedo. Berimo sveto pismo. Izkoristimo srečanja v svoji župniji za pogovore o veri, o evangeliju, kaj to pomeni za nas in naš čas. Zanimajte se za Cerkev v domovini in v svetu.

Stojimo pred alternativo, ali nas bo strah dogodkov v svetu in naše prihodnosti ali pa bomo poznali moč Odrešenika, v katerem so svoboda, gotovost in notranji mir.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: Mattija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Marihilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

Diakon Ralph Prausmüller
Lehrer-Frick-Strasse 10, 6800 Feldkirch
e-naslov: ralphprau@gmail.com
T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

**DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES
SLOVÈNES DE FRANCE**
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rc.kc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

**KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA
SLOVENCEV PO SVETU**
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzijr@gmail.com, alojzij.rajk@rc.kc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-
mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de

župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900

e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rc.kc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Vodnjak z vreli žive vode

Slovenska katoliška župnija (misija) v Münchnu letos praznuje 70. obletnico prvih začetkov. Ob tem jubileju ji je murskosoboški škof dr. Peter Štumpf, ravnatelj za Slovence po svetu pri Slovenski škofovski konferenci, podelil najvišje priznanje te konference – odličje sv. Cirila in Metoda. Iz škofovih rok ga je ob koncu maše, ki jo je v frančiškanski cerkvi sv. Ane (nedaleč od sedeža župnije na Liebigstr. 10) 3. oktobra popoldne daroval škof Štumpf, prejel župnik msgr. Janez Pucelj, koordinator dušnega pastirstva za Slovence po svetu, glavni urednik mesečnika za naše rojake po svetu *Naša luč*, organizator srečanj treh Slovencev na Višarjah itd.

Utemeljitev podelitve odličja

Slovenski škofje so v utemeljitvi podelitve odličja slovenski katoliški župniji v prestolnici Bavarske zapisali: »Slovenska katoliška župnija v Münchnu je v svojih sedemdesetih letih delovanja na pomemben in viden način prispevala k širjenju evangelijskega sporočila med Slovenci v Nemčiji ter opravila edinstveno nalogo na področju ohranjanja in krepitev narodne zavesti. Številni duhovniki, redovniki, redovnice, laikinje in laiki, ki so požrtvovalno opravljali pastoralno delo, so med rojake v tujini vzpostavili ozračje skupnosti in domačnosti. Slovenska škofovska konferenca se želi s Ciril-Metodovim odličjem zahvaliti za njihovo požrtvovalnost in opogumiti sodelavce slovenske katoliške župnije v Münchnu za nadaljnje delo.« Kakšno je bilo to delo, je škof Peter Štumpf orisal v govoru med mašo. Slovensko katoliško župnijo v Münchnu je primerjal z vodnjakom, iz katerega že 70 let »izvirajo vreli žive vode, ki je Jezus Kristus« in pri katerem se prebivalci bavarskega glavnega mesta in okolice »duhovno odžejajo«.

Zahvala požrtvovalnim duhovnikom in laikom

Zahvala za ta župnijski vodnjak gre »vrlim možem in ženam slovenske katoliške župnije v Münchnu, ki so se umili v krstni vodi pri krstilniku domačih župnijskih cerkva po Sloveniji, mnogi od vas pa že tukaj v Nemčiji«. V prvi vrsti pa »odličnim duhovnikom«, ki so v »nemogočih in nečloveških razmerah taborišča v Dachau med našimi slovenskimi interniranci posejali skromno zrnce vere«: frančiškanski patri Klavdij Okorn, Beno Korbič in Engelhard Štucin. To zrnca vere se je s pomočjo duhovnika Franca Šeškarja (p. Engelhard Štucin se je po osvoboditvi taborišča vrnil v Slovenijo), prof. Vinka Lipovca in njegove poznejše žene Ma-

rije Schiffrer »med Slovenci, ki so bili internirani še po drugih taboriščih, vojašnicah ter po nekaterih bavarskih mestih, razraslo v druga zrnca. S prihodom dr. Janeza Zdešarja in dr. Branka Rozmana v München pa so se zrnca vere razrasla v bogato polje pastoralne, kulturne in celo takšne družbene dejavnosti, ki je tudi pripomogla k osamosvojitvi in demokratizaciji matične Slovenije.« Branko Rozman je izoblikoval v župniji pastoralno strukturo že leta 1966, eno leto po koncilu je ustanovil župnijski pastoralni svet.

Kraj pomembnih srečanj in odločitev

K omenjenima duhovnikoma so prihajali na obisk mnogi intelektualci, med njimi pisatelja Pavle Zidar in Edvard Kocbek, profesorja dr. Anton Trstenjak in dr. Štefan Steiner ter takratni ravnatelj za Slovence po svetu škof dr. Stanislav Lenič. Ta je prav pri dr. Zdešarju nagovoril tedanjega glavnega tajnika Evropske škofovske konference dr. Alojzija Šuštarja, da se je vrnil v Slovenijo, kar je »odločilno vplivalo na poznejša cerkvena in družbena dogajanja v Sloveniji«. Pesnik in pisatelj Kocbek pa je dr. Zdešarja in dr. Rozmana, nekdanja domobranca, prosil odpuščanja z besedami: »Kajne, fanta, da mi odpustita?« Vsi trije so Slovincem »nakazali pot sprave«, ki je v »iskrenem pogovoru, priznanju napak na obeh straneh in odpuščanju«.

Upanje za številne Slovence

»Slovenska katoliška župnija v Münchnu je za mnoge Slovence po svetu in v domovini pomenila upanje«, je poudaril škof Štumpf. To upanje je s tiskano besedo in revijo *Naša luč* prebujal dr. Rozman, ki jo je zelo skrbno urejal in vanjo pisal kar 26 let, pri dušnopastirskih opravilih in vodenju župnije pa so mu pomagali kaplani Valentin Vrečar, Martin Mlakar, Marjan Bečan, s. Marjana Korber, prof. Kristina Mlakar, Niki Sodja in s. Karmen Balgač. Za župnikom Rozmanom je leta 1992 župnijo prevzel Marjan Bečan, za njim pa leta 2009 Janez Pucelj, ki je bil od leta 1997, ko je prišel v München, najprej Bečanov duhovni pomočnik, predvsem pa delegat dušnega pastirstva za Slovence v Nemčiji.

Zahvala za veliko delo msgr. Janezu Puclju

Pri msgr. Puclju je škof Štumpf poudaril »veliko ljubezen do Slovencev v domovini, zamejstvu in tujini. [...] Meni osebno je v veliko čast, da se smem šteti med učence msgr. Puclja, saj me je prav on nadvse potrpežljivo in očetovsko uvajal v naloge in delo, ki ga zahteva poslanstvo škofa

Škof dr. Peter Štumpf je podelil odličje sv. Cirila in Metoda.

za Slovence po svetu,« je priznal škof. Zahvalil se mu je tudi za to, da »kot patriarh izseljenske pastorale skupaj držite naše duhovniške vrste v Zvezi Rafael«.

Janez Pucelj se je po prejemu odličja zahvalil slovenskim škofom za tako veliko priznanje slovenski katoliški župniji v Münchnu, mašo v cerkvi sv. Ane pa je ovrednotil kot najlepše dejanje hvaležnosti za njen obstoj in delovanje.

Somaševali so tudi slovenski izseljenski duhovniki

Škofu Štumpfu so se pri daritvenem oltarju poleg msgr. Puclja pridružili tudi slovenski izseljenski duhovniki Martin Retelj (Frankfurt), Roman Kutin (Augsburg), Aleš Kalamar (Stuttgart) in Pucljev duhovni pomočnik Marjan Bečan, pel je župnijski pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje Karmen Zidar Kos. Kot zastopnik drugih misij v münchensko-freisingški nadškofiji se je maše udeležil kanonik msgr. Thomas Schlichting, vodja nadškofijskega pastoralnega urada. V cerkvi sv. Ane so se zbrali številni župljani slovenske župnije v Münchnu, nekaj tudi v slovenskih narodnih nošah iz društva Lipa.

Bogata slavnostna akademija

Maši je sledila slavnostna akademija v bližnji dvorani. Bogat kulturni program in govore sta povezovala voditelj na Radiu Ognjišče Matjaž Merljak in Marjana Bolčina. Na 70 prehojenih let Slovenske katoliške misije v Münchnu pa so se v svojih govorih, pozdravih in dobrih željah za prihodnost ozrli slavnostni govornik župnik msgr. Janez Pucelj, predsednica župnijskega pastoralnega sveta dr. Gabrijela Gerber - Zupan, Thomas Schlichting, konzulka Mateja Stojanović, glasbeno pa jo je z lepim petjem poživil župnijski pevski zbor, z igranjem na citre pa zborovodkinja Karmen Zidar Kos.

Somaševali so tudi slovenski izseljenski duhovniki.

Vsi zbrani po sveti maši pred cerkvijo

Voditelj Matjaž Merljak in Marjana Bolčina

dr. Gabrijela Gerber - Zupan

Thomas Schlichting

Konzulka Mateja Stojanović

Jubilejna publikacija

Vsi udeleženci akademije so dobili v dar tudi knjižico 70 let slovenske katoliške župnije München, ki jo je uredil župnik Janez Pucelj, prispevke zanjo pa so prispevali zdaj in v preteklosti aktivni župljani. Levji delež pri zbiranju zgodovinskih podatkov in predstavitev vodilnih oseb je opravil župnijski referent Slavko Kessler, ki je poskrbel tudi za prevod v nemščino. Iz Amerike se je po video prenosu v živo oglasil celo stoletnik Vinko Lipovec, ki je orisal začetke župnije. Pri njeni ustanovitvi je ta zavedni in podjetni laik odigral odločilno vlogo. V njeno delo se je kasneje zapisal tudi nekdanji promicljivi časnikar Družine Francšek Križnik (1944–

1980). Župniji je ob jubileju v knjižici čestital tudi nekdanji münchensko-freisinski nadškof kardinal Friedrich Wetter. Urednik Janez Pucelj pa je zapisal, da je slovenska katoliška župnija v Münchnu »del živega slovenskega narodnega telesa zunaj meja države Slovenije, je **naša domovina na tujem**«.

Jože Pavlič

Župnijski pevski zbor, na citrah pa zborovodkinja Karmen Zidar Kos

Smisel izseljenskih župnij

V Sloveniji, Nemčiji pa tudi drugod po svetu se na pastoralnih ali škofovskih konferencah večkrat sliši pomislek: »Ali izseljenci in zdomci res potrebujejo svoje župnije in svoje duhovnike?«

Pastoralni teologi uvrščajo duhovno oskrbo razseljenih vernikov neke narodne kulturno-jezikovne enote v zvrst kategorialne pastore. Pri študiju pastoralke je našla mesto med naslednjimi kategorijami: vojska, policija, bolnišnice, starostni domovi, šport ipd.

Izseljenska pastoralna v marsičem spominja na dušno pastirstvo na teritorialni župniji. Odvija se na nekem zaključenem ozemlju. V njej živijo od rojstva do smrti verniki vseh starostnih, socialnih in poklicnih slojev. Razlike so v razdaljah, možnostih skupnega srečevanja in misijonski naravi dela.

Izseljenske župnije

so obširnejše in vezane na jezikovno narodno skupnost posameznikov na zaključenem ozemlju. Prostorsko so omejene z mejami ene ali več škofij. Te skupnosti so zelo razkrojene in je navadno nemogoče zbrati večino farnega občestva k enemu srečanju. Tako se v župniji oblikujejo manjše skupine, ki se združijo le za večje dogodke, če je to sploh možno: romanja, praznovanja, shodi ipd. Sicer pa živijo vsaka zase in se srečujejo enkrat, dvakrat mesečno, deloma tudi le nekajkrat letno. V izseljensko župnijo spadajo rojaki, ki živijo daleč od njenega centra. Duhovnik jih obišče le ob posebnih priložnostih, da jim podeli zakramente, jih spremlja v posebno težkih razmerah (bolezen, smrt, pogreb, nesreča ...) ali pa ob veselih dogodkih (poroka, krst, družinski jubileji ...).

Delo med izseljenci nekoliko spominja na misijone

Farno življenje se najbolj razraste v osrednjem občestvu, kjer prebiva največ vernikov. Tu se lahko dokaj dobro razvijajo dušnopastirske dejavnosti,

ki jih poznamo na običajni teritorialni župniji. Te skupnosti imajo redno nedeljsko mašo, srečanja po njej in razne dejavnosti duhovnega, kulturnega ter družabnega značaja. V njih je mogoče organizirati tudi socialno svetovanje in pomoč.

Misijonska usmerjenost izseljenske pastore pomeni, da je dušnopastirski poudarek na osebnih stikih. Pastoralno delo in vsako drugo povezovanje med izseljenci sloni na zahtevnem vzdrževanju osebnih odnosov. Iskanje ljudi in njihovih naslovov, farni listi, kot je *Med nami povedano*, časopisi, kot je *Naša luč*, dopisovanje po običajni ali elektronski pošti, nastopi na spletnih straneh ali v socialnih medijih, kot sta Facebook in Twitter, osebno povezovanje s posamezniki, ki so bližje farnemu središču po oddaljenosti ali sorodnih interesih, pastoralni obiski pri tistih, ki so v osebnih stiskah ali težavah, ki so bolni ali osamljeni, vse to je napor dneva za duhovnika in njegove sodelavce. Rednih srečanj so deležne le skupnosti na tistih krajih, kjer prebiva več župljanov.

Bistvena so srečevanja

V manjše postojanke župnijskega izseljenskega občestva prihajajo farani k maši ali na shod iz bližnje in širše okolice. Ker se srečujejo poredko, je potreba po osebnih stikih še večja. Verniki se pripeljejo desetine kilometrov ne le zaradi maše, ampak da se snidejo, spregovorijo v maternem jeziku, da zapojejo in se poveselijo. Duhovnik si mo-

ra vzeti zanje čas, jim mora empatično prisluhnuti, jih skuša razumeti, in če se le da, jim tudi ustreči. Vsaka izseljenska fara skuša enako kot teritorialna župnija izpolnjevati svoje liturgično, diakonsko in pričevanjsko poslanstvo. To nalogo so v naši slovenski münchenski fari izpolnjevali duhovniki s svojimi stalnimi in občasnimi sodelavci.

Kako se je vse skupaj začelo?

Ustanovitev je bila neobičajna. Župnija ni bila ustanovljena z odlokom krajevnega škofa. Zato tudi ni ustanovitvene listine v nadškofijskem arhivu. Na zahtevo zaveznih zasedbenih sil je ustanovitveni odlok 1945 izdal neposredno Vatikan in imenoval dušnega nadpastirja, ki je bil sprva pristojen za slovenske vernike v begunskih taboriščih v ameriški zasedbeni coni in kasneje v celotni ZRN. Šele po 1956 so nemške škofije preko Škofijske konference v Fuldi postopoma prevzemale jurisdikcijo nad narodnimi izseljenskimi župnijami. Obseg münchenske fare se je sprva omejil na Bavarsko, Baden Württemberg in Hessen, kasneje pa le na Bavarsko. To je področje, ki ga mora münchenski župnik obvladovati še danes. Med 1975 in 2013 je naša fara obsegala samo münchensko nadškofijo.

Duhovno življenje

Maša je osrednji duhovni dogodek, ki pritegne kristjana v izseljenstvu zaradi domačega jezika, načina praznovanja evharistije in liturgičnih pesmi.

Gledališka predstava Kozlovska sodba v Višnji Gori leta 1984

Mešani zbor leta 1974

Veroučna ura z dr. Brankom Rozmanom leta 1976

Šolski izlet leta 1979

Doživljanje bogoslužnih obredov v materinščini razveseljuje, tolaži, opogumlja in vliva upanje. Sprva so te maše obhajali po begunskih taboriščih. Bile so v latinščini. Pritegnila pa je slovenska cerkvena pesem in slovenska pridiga. Dušni pastirji so bili iskani spovedniki. Najlažje je priznati slabosti in napake v domači, razumljivi govorici. Spodbudna beseda v materinščini olajša dušo. Prva leta je bilo veliko porok in krstov ter malo pogrebov. Farani so bili mladi ljudje. Ko se je večina vernikov izselila v prekomorske dežele, so razseljeni rojaki potrebovali duhovnika predvsem kot spovednika. Tolažil in hrabil je njihovo trpečo, večkrat osamljeno, stiskano in nerazumljeno dušo.

Svete maše v »domačem« jeziku

Gostujoči delavci v šestdesetih in sedemdesetih letih so prinesli optimizem in delovno zagnanost. Radi so se zbirali pri mašah, ki so bile po drugem vatikanskem koncilu od 1965 v slovenščini. Bogoslužje je obogatil pevski zbor. Slovenske maše so bile v vsakem kraju pravi magnet za naše rojake. Po mašah so se srečevali, pogovarjali v domači govorici, izmenjavali informacije in izkušnje, se medsebojno bodrili in si pomagali. Na osrednjih družabnih prireditvah se je zbralo čez tisoč ljudi. Duhovniki so imeli veliko porok in krstov. Župnija se je pomladila.

Zdomci danes

Danes so se razmere spremenile. Mnogi so se odselili v domovino, mladi so se razkropili po drugih nemških, evropskih in svetovnih krajih. Raste število pogrebov; poroke in krsti so redki. Obisk pri mašah je skromnejši. A slovenska beseda pri maši, slovenska pesem pri bogoslužju, mašna berila in pridiga v domačem jeziku so še vedno nenadomestljive duhovne dobrine za številne zveste rojake. »Najlepše mi je, ko lahko slovensko zapojem in gledam svoje vnučke, ki ministrirajo pri slovenski maši,« mi je nedavno zaupal naš župljan.

Ko se znajdem v tuji deželi ...

Diakonija je zelo pomembna naloga v vsaki izseljenski župniji. Zdomec, priseljenec, begunec ali

razseljena oseba se mora v novem okolju umestiti in razgledati, si poiskati bivalni prostor, delodajalca, se naučiti jezika, vzpostaviti socialne stike, spoznati kulturo in navade nove dežele ipd. Pogum, samozaupanje, poklicne veščine, vztrajnost in delavnost veliko pripomorejo k uspešni integraciji, a brez vpetosti v socialno skupnost je zelo težko. Družina, prijateljski krog, interesne skupnosti in društva ponujajo socialno varstvo, ki ga vsak priseljenec nujno potrebuje.

In kako se je integracija odvijala v začetku?

Duhovniki in socialni delavci so pomagali, da so priseljenec to čim prej prebrodili. V začetku je šlo za iskanje zagotovil držav, ki so sprejemale begunce. Treba je bilo nešteto priporočil, izpolnjenih obrazcev, prevodov, materialnih podpor ipd. V času prihoda gostujočih delavcev so iskali primerna stanovanja, tolmačili delovne pogodbe, ščitili pred izkoriščanjem in zlorabami, tolažili ločene družine in podpirali pri učenju nemščine. Soočiti se je bilo treba z bolezninami, poklicnimi poškodbami, odškodninskimi zahtevki, invalidnostjo, iskanjem nadomestil ob izgubi dela. Staršem smo pomagali do otroškega dodatka, denarja za vzgojo in starševstvo ter jih podpirali pri učnih težavah otrok in poklicnem usmerjanju. Sledili so stalni povratki v domovino z vso problematiko upokojevanja ter zdravstvenega zavarovanja in nege. Zdaj je v ospredju priznavanje poklicne izobrazbe, prevajanje diplom in različnih spričeval ter svetovanje pri potegovanju za delovno mesto.

V Nemčiji so še vedno ljudje, ki so na robu družbe

V bogati nemški družbi je med priseljenci še vedno preveč odrinjenih, zapostavljenih, izkoriščanih, ubogih, bolnih, duševno stiskanih, ki se ne znajdejo in se ne ujamejo v podpore socialnih mrež. Tem rojakom je naša župnija po svojih močeh vedno rada pomagala. Münchenska slovenska fara je svojim rojakom od začetka nudila to socialno oporo in spremstvo. Župnijska pisarna je bila na široko odprta za informacije, tolmačenje, izmenjavo naslovov, izkušenj, priporočil, pojasnil,

morebitnih intervencij pri delo- in stanodajalcih, uradih, sodiščih ipd. To dejavno služenje bližnjemu so v naši izseljenski župniji izvajali duhovniki, socialne delavke ter prostovoljci.

Pričevanje tujine

Zdomstvo je naporna izkušnja. Človek nujno pade v neslutena zapeljevanja in zmote sveta, ki je nov in sprva tudi nerazpoznaven po svojih vplivih na duhovno in telesno življenje. Tujina ima mnoge obraze: radostne in žalostne, ponuja upanje in zna razočarati do dna duše, je vabljava in srhljiva. Lahko pa postane druga in nova domovina.

Ohranjanje vrednot

Vse te stvari je treba videti, dojeti, spoznavati, sprejeti. Sredi vsega tega je treba ohraniti predvsem svoje človeško in tudi krščansko dostojanstvo. Vrednote osebe, naroda, kulture itd. To pa zahteva napore in moči, ki jih je lažje najti v skupnosti med seboj prijateljsko povezanih ljudi, ki so si sposobni deliti podporo in tolažbo v vsaki situaciji. To je skupnost, ki je ohranila človeške in krščanske zaklade srca in duha ter se v vsem tem zanaša na usmiljenje in zvestobo Očeta ter na odprta vrata njegovega doma, o katerem nam je govoril Jezus. Izseljenska župnija na tujem je zavetje tega duhovnega domačega kraja in praznik domačega vzdušja.

Ohranjanje slovenstva

To pristno vzdušje lahko vsakdo podoživi na naših prireditvah. Miklavževanja, božičnice, materinski dnevi, pustovanja, vinska trgatev, izleti, romanja, kulturne prireditve, predavanja, koncerti, vokalni in instrumentalni nastopi ter Prešernov dan rojakom ponujajo to domačnost in v njih skušajo utrjevati zavest lastnih korenin, slovenstva in krščanstva.

msgr. Janez Pucelj

Knjižica 70 let slovenske katoliške župnije München

V knjižici »smo želeli na kratko zbrati nekaj podatkov in ocen, ki vso to dobo sedmih križev naše fare približajo sedanosti. Namenjamo jo ljudem, ki danes sodelujejo v župnijskem življenju, pa tudi tistim, ki so naši skupnosti bolj oddaljeni. Morda bodo eni in drugi bolj od blizu in z veseljem spoznali, kaj vse je bilo uresničeno s požrtvovalnim delom rojakov, ki jih je v Münchnu in na Bavarskem povezovala slovenska katoliška župnija.« (Janez Pucelj)

Knjižico lahko naročite na *Rafaelovi družbi*: rafaelova.druzba@siol.net, 01 438 30 50.

Birna in prvo sveto obhajilo leta 1978

Prvo sveto obhajilo leta 1990

Jesen

Za šolo smo morali napisati nekaj o jeseni, letnem času, ki nas je v teh mesecih prišel obiskat. Šel sem prosit očeta, naj mi malo pomaga. Z veseljem mi je začel pripovedovati o jeseni. Rekel je, da je to čas, ko moramo še posebej šolarji spet začeti pridno delati, medtem ko se narava počasi odpravlja počivat. Dnevi se začenjajo krajšati, noči pa daljšati. Spomnil me je, da je jesen letni čas, ko gremo v gozd nabirat različne plodove: gobe, kostanj ..., v sadovnjake pa gremo pobrat sadje, ki je dozorelo. Pokazal mi je drevesa, s katerih so začeli odpadati listi in razložil, da se morajo tudi mnoge živali pripraviti na zimo: nekatere začnejo graditi brloge, si pripravljati zaloge hrane ..., druge, na primer ptice, pa grejo prezimit v toplejše južne kraje. Pogledat sva šla tudi na bližnja polja, kamor so se okoliški kmetje odpravili pobrat še zadnje pridelke. Še dobro, da sem šel vprašat očeta. Hotel mi je sicer reči še nekaj, ampak sem ga nehal poslušati, saj sem moral tudi kaj napisati ☺

morati, moči, smeti, želeti, hoteti, začeti, nehati + NEDOLOČNIK	glagoli premikanja + NAMENILNIK
Napisati moram nekaj o jeseni. Oče mi je hotel reči še nekaj. Dnevi se začnejo krajšati. Nehal sem poslušati pripoved.	Šel sem vprašat očeta. V gozd gremo nabirat kostanj. Ptice grejo prezimit v južne kraje. Narava se opravlja počivat.

1. Izberi pravilno obliko.

Za nalogo moram **napisat** – **napisati** nekaj o jeseni.
 Jesen je čas, ko se začnejo dnevi **krajšat** – **krajšati**.
 V gozd gremo **nabirat** – **nabirati** različne plodove.
 Z dreves začnejo **padat** – **padati** listi.
 Ptice odletijo **prezimit** – **prezimiti** v tople kraje.
 Kmetje grejo **delat** – **delati** na polje.
 V sadovnjaku moramo **pobrat** – **pobirati** dozorelo sadje.

2. Poveži začetek in nadaljevanje povedi.

Jeseni se začnejo šolarji	oditi v tople kraje.
Jeseni se narava odpravlja	pospraviti pridelke.
Živali se morajo	pridno učiti.
Kmetje grejo na polje	daljšati.
Noči se začnejo	počivat.
Ptice hočejo	pripraviti na zimo.

3. Vstavi pravi glagol.

napisat   povedati   poslušat
 povedat   napisati   poslušati

Nimam časa, grem _____ domačo nalogo.
 Za nalogo moram _____ spis o jeseni.
 Prišel sem _____ profesorjevo predavanje.
 Oče mi je hotel _____ še nekaj, ampak sem ga nehal _____.
 Novico je šel hitro _____ sošolcem.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE

Reši uganke.

V zelenem plašču iz bodic skriva se rjavi stric.

S repom košatim mahlja, z veje na vejo skaklja.

V gozdu zrasla je gospa, na glavi rdeč klobuk ima, belo mini krilo nosi, naj dežuje, lepo prosi.

Velik sem, kosmat. Rad čebelam bil bi brat.

REŠITVE:

Za nalogo moram napisati nekaj o jeseni. / Jesen je čas, ko se začnejo dnevi krajšati. / V gozd gremo nabirat različne plodove. / Z dreves začnejo padati listi. / Ptice odletijo prezimit v tople kraje. / Kmetje grejo delat na polje. / V sadovnjaku moramo pobirati dozorelo sadje. Jeseni se začnejo šolarji pridno učiti. / Jeseni se narava odpravlja počivat. / Živali se morajo pripraviti na zimo. / Kmetje grejo na polje pospraviti pridelke. / Noči se začnejo daljšati. / Ptice hočejo oditi v tople kraje. Nimam časa, grem napisat domačo nalogo. / Za nalogo moram napisati spis o jeseni. / Prišel sem poslušat profesorjevo predavanje. / Oče mi je hotel povedati še nekaj, ampak sem ga nehal poslušati. / Novico je šel povedat sošolcem. kostanj / veverica / mušnica / medved

Ferdo Vesel in njegovi »prijateljci«

19. stoletje je bilo v umetnosti sijajno, a polno slikarskih nasprotij, kar še danes ni povsem jasno in pregledno. Mnogi raziskovalci, ki ustvarjajo vedno nova odkritja teoretičnih konceptov, oblikovnih, snovnih in vsebinskih, se usmerjajo na to, da bi v ta dognanja ujeli velikansko slikarsko produkcijo tega časa, jo zadovoljivo uredili ter etiketirali. Razmerje med posvetnim in cerkvenim slikarstvom se v drugi polovici 19. stol. spremeni bolj v prid prvega. Slikanje za cerkvenega naročnika predstavlja umetnikom pomemben vir zaslužka, posvetno slikarstvo pa je usmerjeno v iskanje sodobnih umetnostnih rešitev. Z nastopom mladosloven-

cev in jasno začrtanim političnim programom se je pod vplivom sočasne literature tudi slikarstvo začelo usmerjati v vsebinsko podajanje stvarnosti oziroma realnosti. Umetniki so sedaj odklonili klasicistično dediščino in se usmerili v sodobno življenje. Ožje slikarske probleme realističnega stila so slovenski slikarji ustvarili brez domačih predhodnikov, v evropskih umetnostnih središčih: najprej v Benetkah, Rimu in na Dunaju. Druga generacija realističnih slikarjev pa se je šolala na Münchenski akademiji ter se v Parizu dokončno usmerila v plenerizem (slikanje na prostem).

Eden izmed takšnih sadov med našimi umetniki je bil v tem obdobju *Ferdo Vesel*, ki sta ga njegov

umetniški talent in nemirna duša vodila široko po Evropi. Rodil se je leta 1861 v Ljubljani. Zanimal ga je folklorni žanr, portret in krajina, pri čemer je ljudi in krajino opazoval skozi lirično prizmo. V zbirki naše Narodne galerije najbolj žarijo naslednja njegova dela: *Pred svatbo*, *Likarici* in *Prijateljci*. Ferdo Vesel

Ferdo Vesel

Prijateljici

je namreč pripadal tisti generaciji realističnih slikarjev, ki so se v osemdesetih letih 19. stol. šolali na Münchenski akademiji. Tam so prevzeli internacionalni program ateljejskega slikarstva in meščanskega realizma, vendar se je Vesel konec desetletja odmaknil od omenjenega načina slikarstva in se usmeril k plenerizmu, vse bolj ga je namreč zanimalo slikanje svetlobe.

Slika *Prijateljici* je nastala v njegovem zgodnjem obdobju, v času njegovega življenja v tujini in popotovanj. Kaže pa Ferda Vesela in njegovo umetnost z najboljšo in tudi najbolj značilno plati. Upodobil je prijateljsko družbo dveh deklet v slovenski narodni noši ter mlajšo žensko v holandskem ljudskem kostumu. Z natanko preštudiranimi držama je nakazal slovensko dekle v vlogi kmetice in dekle v holandskem meščanskem kostumu. Med njima je spletel prijetno prijateljsko atmosfero, vendar kot »za odtenek« močnejše morda dominira dama v holandskem meščanskem kostumu, ki z vljudno pozornostjo poslušča razlago stoječega dekleta.

Zelo zanimiva je primerjava njunih kontrastnih noš, saj sta si alpsko slovenska in holandska zelo različni. Obema dajejo še dodaten akcent diskretni poudarki, kot so cokle, ruta in pas. Prostor, v katerem se dogodek odvija, pa je povsem nevtralen in celo rahlo zastrt s sivkastim tonom.

V Veselovem slikarskem delu *Prijateljici* lahko najdemo globlji nacionalni izraz o novih motivih, ki so umetnika predvsem vezali na dom in nakazovali njegove korenine. Novo slovensko meščanstvo tistega časa se je začelo identificirati predvsem po nacionalnih simbolih in ena med pomembnejšimi je bila prav gotovo narodna noša. Ljudsko nošo so tedaj uporabljali še zelo pogosto in alpsko praznje oblačilo ni bilo ob nedeljskem dopoldnevu nič posebnega. Vendar je slikar najbrž želel doseči to, da je sicer vsakdanji pojav dvignil na novo raven. Na raven umetniškega interesa in na raven narodnega simbola. In tako lahko omenjeno sliko ob vsakem času in vsakomur razlagamo kot simbolično podobo razumevanja med narodi in stanovi.

RAFAELOVA DRUŽBA

Lepote Ziljske doline

♪♪... Pr Zilē rožce rastejo pozimi noj poleti, tur hoče rožce trgatē, mur jetē k Zilē pone ... ♪♪ In smo šli. Namenjeni v Bistrico smo kmalu prispeli v Ziljsko dolino, ki se nahaja med Ziljskimi in Karnijskimi Alpami, kjer nas je pričakal tudi mogočni Dobrač. Bi šli nabirat rožice? Vsekakor, a smo se še pred dvojezično mašo pri sv. Martinu želeli seznaniti z g. Stankom Trapom, bistriškim župnikom. Orisal nam je življenje v Ziljski dolini, ki ni vedno rožnato in tudi slovenščini in Ziljanom ni (bilo) vedno posejano z rožicami.

G. Trap zelo spretno in z velikim občutkom za ljudi skrbi za dvojezično bogoslužje v celotni Ziljski dolini, saj je v dekaniji Šmohor edini slovenski župnik. Po njegovi zaslugi se v cerkvi razlega slovenska molitev, beseda in pesem. Lani so mu podelili Tischlerjevo nagrado za vse zasluge, kot pa sam skromno in hudomušno pripomni, mu je prinesla le dodatno delo.

Slovenstvo je tu žal zelo ekskluzivno – v rokah le nekaterih, k sreči zelo aktivnih in zavednih. Druga izmed teh je ga. Pepca Druml, ki v središču vasi, kjer seveda stoji lipa, vodi hotel Stara pošta.

Hotel ni le hotel niti le gostišče, temveč jedro slovenstva, stičišče kultur, sožitje domačinov in prišlekov, preplet običajev, praznikov in vsakdanjega življenja, preteklosti, sedanosti ter prihodnosti.

Ga. Druml nas nagovori v odlični slovenščini, natančneje v tamkajšnji mehki govoricu, ki res žubori

kot potoček. Po okusni večerji v izbranem okolju Stare pošte zazveni ziljska pesem skupaj z go. Katarino Sticker, ki je ravnateljica dvojezične ljudske šole, in g. Trapom.

Jutro prinese sonce, meglice se kmalu razkadijo, Dobrač, Ojstrnik in drugi okoliški vršaci nas pozdravijo v svoji lepoti. Pozajtrkujemo v večnamenskem prostoru, kjer potekajo tudi razstave in drugi dogodki, v dvorani sledi ogled dokumentarnega filma o ziljskih običajih – o štehanju in prvem reju, ziljski noši in ziljski pesmi. Niso germanskega izvora, čeprav bi mnogi radi. Dejansko stanje nas prizemlja. Romantična podoba ziljskega dekleta v bogati ziljski noši je rezervirana predvsem za običaje in žeganja. Nošo bi radi posvojili v Beljaku, Dobrač/Dobratsch pa bi radi preimenovali v neslovensko različico ... Soočimo se z germanizacijo, ki v tako kratkem obdobju ne more biti posledica naravne asimilacije.

Po drugi strani pa smo v večjezični Evropi, ki spodbuja odprtost, prost pretok, bogastvo kultur in jezikov. V to želimo verovati prav tako, kot želimo, da tistih nekaj družin, ki še govori ziljsko, ohranja in prenaša tradicijo naprej na svoje potomce in ti naprej in ti naprej ...

Pridruži se nam še ga. Milka Kriegel iz Zahomca, ki nas popelje naokrog. Obiščemo Brda, kjer se je rodil skladatelj Anton Jobst, se ustavimo v Dolah, se peljemo mimo Prešeškega jezera, obvozimo še druge kraje in občudujemo krajino, arhitekturo ter uživamo v pripovedi ge. Kriegel. Pripoveduje nam o Matiju Majarju, Urbanu Jarniku, Francu Grafena-

Župnik Stanko Trap, prejemnik Tischlerjeve nagrade

uerju pa tudi o svojih spominih iz otroštva tako živo, da se nas dotaknejo.

V Stari pošti se okrepcamo s kosilom in tako naberemo novih moči. Poslovimo se od Bistrice in vseh štirih domačinov, ki so nas tako prijazno sprejeli in nas popeljali v svet Ziljske doline.

Dokler bo tekla slovenska beseda oz. bolje, dokler se bo še pela vsaj kakšna slovenska pesem, pa čeprav v najslabšem primeru le ob oživljanju običajev, do takrat bo živela zavest, da (so) tukaj (nekoč) žive(li) Slovenci.

♪♪ Tam, kjer teče bistra Zila, se po dolinah lepo zliva, kjer mi zibka tekla je, tega kraja jaz pozabim ne.

Slovenska mat' me je rodila, na svojih prsih me dojila, slovenske pesmi pevala, ko dete me je zibala. ♪♪

Ana Gregorič

Prisluhnili smo tudi Milki Kriegel

Zbrani v večernem času smo se predali petju ziljskih pesmi.

Premisleki

Novinar Jože Biščak v Reporterju o zamenjavi na vrhu slabe banke

Poslanstvo slabe banke je, da davkoplačevalcem vrne čim več denarja, ki so ga namenili za sanacijo bank. Imela je obveze, ki jih je izpolnila in preseгла. Namesto predpisane osem odstotne donosnosti je imela skoraj 22-odstotno, namesto desetodstotne realizacije je dosegla 12-odstotno. Glede poslovanja Larsu Nybergu in Torbjörnu Månssonu ni kaj očitati. Kaj pa nagrade za njuno delo? Najbrž je tudi to kje napisano in zna kdo ne samo brati, ampak tudi razumeti. A prepričali smo se lahko, da ne. Vodstvo slabe banke tako, vlada drugače, poslanci malo po svoje. Pri tem niti ni pomembno, kdo ima prav, ampak dejstvo, da tudi Cerarjeva vlada nadaljuje s tipično balkanskimi navadami – spreminjanjem pravil igre, kot se komu zljubi. In potem se čudimo, da v Sloveniji ni tujih naložb. Zakaj, za božjo voljo, naj bi nekdo vlagal v našo deželico, če nima zagotovila, da se zakonodaja in druga regulativa ne bo spremenila čez noč, ker bo pač nekdo zjutraj vstal z levo nogo ali pa se mu bo zazdelo, da bi konkurenca lahko ogrozila njegovega pajdaša. Torej, če je Slovenija Månssonu obljubila tako in tako plačo, je ne sme spreminjati med njegovim mandatom, če spoštuje določila pogodbe in izpolnjuje obveznosti. Vlada se je z zamenjavo vodilnih izkazala kot zelo pobalinski partner, nasedla je medijskemu stampanu in podlegla vplivu lobijev. Govorila je celo o nezakonitostih v DUTB, vendar ni podala še nobene ovadbe.

Moralni teolog dr. Andrej Poznič na Časniku o islamu

Islam je šariat, je mirno zatrdil islamist v kamere. Islam hoče vzpostaviti svoj totalni pravni red po vsem svetu, zlepa ali zgrda, posebno zdaj, ko vidi, da je krščanstvo dokončno ostalo »brez države« in si to napačno razlaga »zmagal bom«, ker ne razume, da krščanstvo ni odvisno od zemeljskih oblasti. V soseskah velikih evropskih mest, kjer muslimani predstavljajo večino, lahko že vidimo in občutimo, kaj si islamisti predstavljajo kot svojo življenjsko nalogo. Policija se v teh predelih ne upa vzpostaviti državnega pravnega reda. Iz teh sosesk se pospešeno izseljujejo kristjani in ateisti, ki sicer tako radi tolčejo po krščanstvu. Tako soseske postajajo bolj in bolj muslimanske in tam v tišini trpijo diktaturo šariatskega prava in njenih bradatih zagovornikov. V teh soseskah je konec s svobodo in sproščenostjo zahodnega sveta, ki ga še napaja krščanstvo.

Zato bi bil čas, da države razglasijo šariatsko pravo za nelegalno in vsak poskus, še tako majhen, da se vzpostavi »za vse zlepa ali zgrda«, tudi v kali zatrejo, kajti islamizmu vzamemo sapo, če mu vzamemo dostop do sekularne oblasti in ga tako prisilimo, da se sooči s samim seboj, da bo moral ločiti, kaj je v njem praksa in tradicija arabskih nomadskih plemen in kaj je religija. Država mora razlikovati med islamom in islamizmom in ne sme iz

islamistov delati mučencev, ker niso, saj mučenec umira za svoje prepričanje, a ne škoduje drugim. Islamizem ima v Evropi naravnega zaveznika, nekako peto kolono, ki je močna, da, celo prevladujoča sila v družbi. To so vsi tisti, ki v sebi gojijo antipatijo do krščanstva, do lastnega naroda in hočejo zgraditi družbo brez Boga. Vsi ti in laicistični zahodnjaki nasploh težko razumejo islam in njegovo nevarnost. Sekularizem pač ne razume, da je možna totalna religiozna družba, ki se pa izkaže za močnejšo od vsake ateistične ureditve.

Klasični filolog dr. Brane Senegačnik na Teharjah o gradnji socialistične družbe

Tu se je dobesedno zgodilo izničenje človeka: ne samo množični pomori političnih nasprotnikov, kakor so še kdaj v zgodovini, ampak tudi izničenje njihovega spomina. Ljudje vseh starosti in obeh spolov so bili predelani v snov, dobesedno v odpadno snov, ki jo je treba zamešati med druge odpadke in jo odpraviti, da bo nastal prostor za nov svet. In zgodilo se je tako: bili so zadelani v nič z odpadki, s pozabo in z molkom, ki je v tem primeru tudi oblika laži. Bili so prepovedani. Ni jih bilo. Na takšnem temelju je nastala nova družba, tako imenovana socialistična družba. Nasilje pa je bilo vdelano v temelj te družbe še na drug način: pri sistematičnih množičnih pomorih, pri tem spreminjanju človeka v snov, je moralo sodelovati zelo veliko, ogromno ljudi. Tudi ti ljudje sami so na tak ali drugačen način postali snov, gradbena snov ali orodje nove družbene stavbe. Bili so zraven tako ali drugače; in po tem so bili zraven tako, da so desetletja molčali. In ta desetletja, kot vemo, niso končana, ta desetletja rastejo.

stopnosti arhivskega gradiva. SDS je predlagala, da se zakon o arhivih spremeni. Obstoječi zakon namreč otežuje dostop do gradiva, SDS pa si želi zagotoviti popolno dostopnost arhivskega gradiva javnosti. Koalicija meni, da obstoječi zakon preko arhivske komisije raziskovalcem omogoča dostop do vse dokumentacije, očita pa odpiranje ideoloških tem in kulturnega boja.

INTERPELACIJA NOTRANJE MINISTRICE. Notranja ministrica Vesna Györkös Žnidar je prestala interpelacijo. Za je glasovalo 25 poslancev, proti pa 50. Opozicija ji je med drugim očitala, da je neprimerno ravnala v primeru pridržanja kosovskega premiera Ramuša Haradinaja in se premalo pojavljala v javnosti v primeru begunske krize.

OB SPOMINU NA MEDVOJNO IN POVOJNO NASILJE. Na Teharjah sta 4. oktobra potekali sveta maša, ki jo je ob somaševanju drugih duhovnikov daroval celjski škof msgr. Stanislav Lipovšek, in obletna spominska slovesnost za žrtve medvojnega in povojnega nasilja. Slavnostni govornik je bil klasični filolog, prevajalec in publicist dr. Brane Senegačnik.

Sveta maša za žrtve medvojnega in povojnega nasilja na Teharjah, Foto: sl.radiovaticana.va

Novice

BEGUNSKI VAL je šel skozi Slovenijo. Do sedaj je v Sloveniji za mednarodno zaščito zaprosilo 30 Irčanov. Evropa pričakuje nov val beguncev. Sestala sta se notranja ministra Slovenije in Madžarske ter se dogovorila za čim boljše sodelovanje. V Sloveniji je 16 lokacij, v katerih je trenutno prostora za nekaj manj kot 6100 ljudi.

ARBITRAŽNO SODIŠČE, ki odloča o meji med Slovenijo in Hrvaško, je imenovalo nova člana arbitražnega sodišča. Norvežan Rolf Fife bo zamenjal slovenskega, Švicar Nicolas Michel pa hrvaškega arbitra. Sodišče namerava zdaj skrbno preučiti stališča obeh strani. Slovenska politika je pozdravila imenovanje dveh novih članov arbitražnega sodišča, hrvaški predsednik Zoran Milanović pa je poudaril, da je Hrvaška iz postopka arbitraže izstopila.

PRITOŽBA JANŠE NA ZASTARANJE PRIMERA PATRIA. Predsednik SDS Janez Janša se je v zadevnem primeru odločil pritožiti in vložiti tudi odškodninske tožbe neposredno na Evropsko sodišče za človekove pravice, ker meni, da je pri odločanju okrajnega sodišča prišlo do kršitev kazenskega zakona in bistvenih kršitev določb kazenskega postopka.

ZAVRNITEV DOSTOPNOSTI ARHIVSKEGA GRADIVA. Poslanci koalicije so zavrnili predlog SDS o do-

ZAČETEK ŠTUDIJSKEGA LETA. S 1. oktobrom se je začelo študijsko leto. 6. oktobra je ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani daroval slovesno sv. mašo v čast Svetemu Duhu ob začetku akademskega leta.

SLOMŠKOV DAN. Ob godu blaženega Antona Martina Slomška je potekal že tradicionalni Slomškov dan s srečanjem učiteljev, katehetov, vzgojiteljev in staršev, in sicer 26. septembra na Ponikvi. Srečanje se je začelo s sveto mašo, ki jo je daroval msgr. Stanislav Zore. Sledilo je predavanje dr. Aleksandra Zadela, ki je skušal odgovoriti na vsakdanji izziv mnogih zaposlenih: kako pustiti službo v službi in dom doma ter njuno sovpadanje spraviti na najnižjo možno stopnjo vznemirjanja. Pri kulturnem programu so bila podeljena Slomškova priznanja, ki jih Društvo katoliških pedagogov podeljuje vsako leto na ta dan.

JEGLIČEV DNEVNIK. V knjigarni Celjske Mohorjeve družbe v Ljubljani so konec septembra predstavili znanstvenokritično izdajo Jegličevega dnevnika avtorjev Blaža Otrina in Marije Čipić Rehar. Anton Bonaventura Jeglič, 28. redni ljubljanski škof, je svoja doživljanja skozi dvaintrideset let dolgo škofovsko pot zapisal v dnevnik. Dnevnik obsega trinajst zvezkov s skupno dobrih 2300 rokopisnimi stranmi in ga danes hrani Nadškofijski arhiv v Ljubljani.

Politični kriminalisti

► Stane GRANDA

Ob koncu leta bo Slovenija stopila v leto, ko bo praznovala 25-letnico svojega obstoja. To je razmeroma malo za zgodovino, prehitela je sicer obstoj stare Jugoslavije, razmeroma veliko pa za posameznega človeka. Ko človek razmišlja, se spominja mnogih, ki so si to želeli, pa so tik pred tem umrli. Doživeli bi namreč neko potrditev svojega življenja, ko se niso bili pripravljene sprijazniti z jugokomunizmom in so videli rešitev le v samostojni Sloveniji. Spominjam se mnogih ekonomskih izseljencev, ki so bili prisiljeni iti s trebuhom za kruhom in so v novih okoljih odkrili, da bi njihova domovina bila lahko tudi uspešna, njim pa ne bi bilo treba v tujino, če bi doma bolje vodili gospodarstvo. Edina prava rešitev sta bili samostojnost in demokracija, ki v komunizmu ne more obstajati. Danes nekateri kulturni zgodovinarji ugotavljajo, da se je to zgodilo zadnji moment. Obstajala je namreč velika nevarnost, da se uveljavi nova, jugoslovanska kultura in za slovensko v njej ne bi bilo več prostora. Nekaj časa bi sicer še pustili naš jezik, toda sčasoma bi ta postal odveč, saj bi ga zatrla nekakšna jugoslovenščina, ki jo danes tako razglasa nekaj mlajših »slovenačikov« pisateljev.

Ko smo se osamosvajali, smo sanjali o slovenski Švici. Pravzaprav šele sedaj odkrivamo, da smo sanjali, kajti takrat to ni bilo nemogoče. Seveda ne takoj, tudi ne v 25 letih, toda bili bi na poti k temu cilju. Danes smo daleč od nje, ne vemo, kam vodi naša pot in kaj je naš cilj.

”

»Ti so v glavnem nekdanji udbovci, ki so se po osamosvojitvi prelevili v kriminaliste. Po svoji stari praksi najprej ugotavljajo politično pripadnost človeka in nato ukrepajo.«

Tistih, ki imajo za samostojno državo največje zasluge, uradna oblast več ne omenja, ampak jih anonimizira. Dolga leta jih je z govoricami ali pa s pisanjem v časopisih blatila, nato je hotela z njimi

dokončno obračunati na sodiščih. Krkovič, ki je postavil temelje slovenske vojske, in Janša, ki ga je podpiral, sta nedavno po odločbi ustavnega sodišča prišla iz aresta. Moti se tisti, ki misli, da sta dokončno zmagala. Že naslednji dan so se začele nove obtožbe.

Za uspešnost države so poleg zavestnih državljanov izjemno pomembne urejene državne finance. Prav teh samostojna Slovenija ne more spraviti v red in prava sreča je, da imamo evro, sicer bi živeli slabše kot v nekdanji Jugoslaviji. Če bi sami tiskali denar, bi stroji pregoreli. Ljudje delajo, plače so nizke, davki se pobirajo, država pa je stalno in čedalje bolj skrivnostno brez denarja. Mednarodna gospodarska kriza je nekaterim krogom prišla zelo prav za iskanje izgovorov in mnogi smo jim nasledili. Sedaj vidimo, da ima Slovenija svojo krizo, ki poteka v brezobzirnem finančnem izkoriščanju države. Običajno to poteka preko državnih bank, ki podpirajo državna in nekatera polprivatna podjetja. Ta zaradi »slabe gospodarjenja«, ki se mu po slovensko reče kraja, propadajo, banke mora potem država iz proračuna v milijardnih zneskih dokapitalizirati in to se vsakih nekaj let ponovi. Napovedujejo že četrto ali ne vem katero dokapitalizacijo.

Kraje, pravilneje bi rekli poneverbe, morajo raziskovati kriminalisti. Med njimi imamo tudi poštene ljudi, žal pa so ti neuspešni proti t. i. političnim kriminalistom. Ti so v glavnem nekdanji udbovci, ki so se po osamosvojitvi prelevili v kriminaliste. Po svoji stari praksi najprej ugotavljajo politično pripadnost človeka in nato ukrepajo. Če je »njihov«, zberejo »dokaze«, ki sojenja, tudi s pomočjo nekaterih sodnikov, ne »preživijo«, če je pa nasprotnik nekdanjih komunistov, ga maltretirajo na vse možne načine in zadnjo besedo mora reči ustavno sodišče. Kaj pa ko to ne bo delovalo?

Prav te dni so nekdanji komunisti s pomočjo vlade iz Slovenije pregnali švedske bančne strokovnjake, ki so ob reševanju zablod slovenske ekonomije dregnili v finančni imperij starih komunistov okoli Gorenjske banke. Ljudi so hujskali proti njim zaradi njihovih plač, pri tem so zamolčali, da imajo nekateri »naši« še višje, in slovenska zavistnost je, ne prvič, nekdanjim pomagala graditi svojo nesrečo. Upajmo, da si nekoč ne bodo kopali še lastnega groba!

SOCIALNI TEDEN 2015: »V ISKANJU DIALOGA«. Socialna akademija je skupaj s partnerji letos že sedmič priredila socialni teden – serijo okroglih miz, predavanj, delavnic in drugih dogodkov po Sloveniji. Teden je vključeval 45 dogodkov na teme dialoga, medijev, identitete, vzgoje in podobnih.

STIČNA MLADIH 2015.

Letos so se mladi že 34. leto zapored tradicionalno zbrali na festivalu Stična mladih. Zbralo se je okrog 6.000 mladih. Geslo letošnjega srečanja je bil evangeljski stavek: »Blagor čistim v srcu, kajti Boga bodo gledali« (Mt 5,8), ki ga je papež Frančišek izbral za osrednjo misel svoje poslanice mladim.

Mladi na Stični mladih, Foto: www.sticna.net

25. OBLETNICA NADŠKOFIJSKE KARITAS MARIBOR. Nadškofijska karitas Maribor letos obhaja 25 let svoje ustanovitve. V ta namen so v oktobru spodbudili k molitvi 25. rožnih vencev za 25 let delovanja Karitas. Po različnih krajih, povezanih z mariborsko Karitas, so organizirali srečanja, na katerih so razmišljali o duhovnih ter telesnih delih usmiljenja. Slovesno praznovanje je bilo 18. oktobra v mariborski metropoliji.

ŠPORT

KANUIZEM. Slovenski kanuist Benjamin Savšek je na svetovnem prvenstvu osvojil srebrno medaljo. Kajakaš Peter Kauzer je bil četrti. Benjamin Savšek, Luka Božič in Jure Lenarčič so na ekipni tekmi osvojil še bron.

MOTOKROS. Slovenski motokrosist Tim Gajser je svetovni prvak v razredu MX2. Na zadnji dirki sezone v ameriškem Glen Helenu je s šestim in četrtem mestom ubranil prednost v skupnem seštevku ter si privozil naslov najboljšega na svetu v letu 2015.

KOŠARKA. Fiba Europe je potrdila začetek novega košarkarskega tekmovanja v Srednji Evropi. V vsaki od dveh skupin bodo sodelovale štiri države in ekipe iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške in Slovaške. Slovenijo bo sta zastopala Helios in Zlatorog Laško.

NOGOMET. Selektor slovenske nogometne reprezentance Srečko Katanec je objavil seznam igralcev, na katere bo računal na zadnjih dveh kvalifikacijskih tekmah za Euro 2016. Prav tako so znani pari četrtfinala nogometnega pokala Slovenije.

ODBOJKA. Slovenska ženska odbojcarska reprezentanca se je po treh tekmah poslovila od svojega prvega evropskega prvenstva.

STRELSTVO. Slovenski strelec Rajmond Debevec je na finalu evropskega pokala v Zagrebu z velikokalibrsko puško na 300 metrov zmagal v ležečem položaju. V trojnem položaju je zasedel tretje mesto.

Rajmond Debevec

NAMIZNI TENIS. Moška namiznoteniška reprezentanca je ekipno evropsko prvenstvo v Rusiji končala na 25. mestu, ženska pa na 19. mestu.

JUDO. Slovenska judoistka Tina Trstenjak je prva na jakostni lestvici najboljših judoistk na svetu. Najboljša je v svoji kategoriji do 63 kilogramov in na vsej lestvici Mednarodne judoistične zveze, na kateri je 1.293 tekmovalk. Na desetem mestu je Anamari Velenšek, ki tekmuje v kategoriji do 78 kilogramov. Na moški jakostni lestvici je najboljši Slovenec Rok Drakšič na 79. mestu.

TENIS. Slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je sklenila nastope na turnirju WTA v kitajskem Wuhanu.

 ANGLIJA

LONDON

Na drugo nedeljo v mesecu septembru, 13. septembra, smo v kapeli Našega doma pričeli z rednimi slovenskimi mašami za rojake iz Londona in okolice, ki se bodo vrstile na vsako drugo nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldne vse do 2. nedelje v mesecu juniju prihodnjega leta 2016. Udeležba rojakov pri naših mesečnih mašah ni velika in že nekaj časa upada. Tisti, ki so že leta redni obiskovalci Našega doma, k slovenski maši radi pridejo, če le morejo. Oviri sta predvsem bolezen in starost. Mlajši rod slovenskih londonskih rojakov pa si težko najde čas za obisk slovenske maše. Le redki med njimi se pomena pripadnosti svoji narodni skupnosti zavedajo.

Pri naši slovenski maši v kapeli Našega doma je bila na drugo nedeljo v mesecu septembru udeležba zelo majhna. Upamo, da se bo do konca leta povečala.

V mesecu septembru smo bili v Našem domu veseli obiska gospoda župnika pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah, v Jurovskem Dolu, g. Janeza Goergnerja. Med bivanjem pri nas je dnevno pobožno maševal v kapeli Doma in si pridno ogledoval znamenitosti britanske prestolnice, ob večerih pa sta imela z župnikom Cikanekom tudi kako zanimivo debato. Župnik Janez je bil res prijeten gost v Londonu in ga še vabimo k nam na obisk!

V večnost je odšla gospa Vida Klemenčič Saje – Sajatova mama iz Stockingforda (Nuneaton)

K Bogu v večnost je odšla Sajatova mama v četrtek, 3. septembra, v častitljivi starosti 96-tih let. Čeprav je kar kakih 15 let zdravstveno zelo opešala zaradi slabo opravljene operacije na kolkih in je tako ostala precej dementna, se je podrobno spominjala let, ki jih je z malim sinom Janezom, po odhodu ljubljene

nega moža Janka leta 1954 v begunstvo, preživela pod komunističnim režimom v takratni Jugoslaviji.

Vida Klemenčič Saje je bila roje-

Pokojna
Vida
Klemenčič
Saje

na na sam božični večer leta 1818 v Veliki Loki na Dolenjskem v zdravi in ugledni kmečki družini Klemenčičevih, kjer je bilo več otrok, a smo ena sestra in več bratov. Oče ji je umrl, ko je bila stara dobrih 10 let. Z mamo sta se borili pri vzdrževanju družine tako, da sta se pokrila konca – da se je družina vzdrževala ob vsakoletnem pozitivnem ekonomskem izidu. V času druge svetovne vojne se je poročila s poštenim in uglednim fantom Jankom Sajem. Vida je takrat že imela svojo lastno majhno trgovino v Šentlovrencu. Poleg druge izobrazbe je naredila tudi za takrat zelo znano in nadvse cenjeno gospodinjstvo šolo v Mali Loki, ki so jo vodile sestre redovnice. Sredi vojne 1943 se jima je že rodil prvi sin Janez, ki sedaj živi v srečnem zakonu v Avstraliji. Ker je bil med vojno Janko na nasprotni strani (bil je pri »plavi gardi«), se je ob koncu znašel v vojnem begunstvu v Italiji. Od tam pa je že leta 1947 prispel v Anglijo. Zaposlil se je v rudniku na področju Coventryja in se naselil v Nuneatonu. Dolgo je moral čakati, da je ženi Vidi s sinom Janezom, po dolgih in težkih letih šikaniranja s strani komunističnih oblastnikov, šele leta 1954 le uspelo oditi iz takratne totalitarne Jugoslavije in se ponovno združiti s svojim možem Jankom v begunstvu. Bog jima je dal tukaj v Angliji še tri krasne sinove: Lojzka, Davida in Andreja, ki so vsi prišli do solidne izobrazbe (Lojzek je celo doktor na področju inženirskih znanosti)

in so si ustanovili, razen Davida, vsak svojo družino. Ravno Davidu gre še posebno priznanje in zahvala, ko se je bolni mami Vidi ves posvetil, saj ji je stregel in vdano skrbel zanjo vseh 12 let, odkar je oče Janko, ki je prej skrbel zanjo, odšel v večnost. David je opustil svoje delo (poklic) in kariero – vse za svojo drago mamo. Lojzek in Andrej pa sta mu bila s svojima družinama v stalno in redno pomoč pri oskrbi vsem ljubljene mame. Naj bo Davidu in obema bratoma dobri Bog bogat plačnik!

Vida in Janko sta bila vse svoje življenje zavedna in zvesta Slovenca, delavna, poštena, izredno prijetne-

Vida s svojim možem

ga in blagega značaja ter od vseh spoštovana in vsakomur priljubljena človeka. Razume se, da je bila mama Vida ljubeča žena svojega moža Janka in ljubljena mati svoji družini in oboževana babica od svojih številnih vnukov.

Od pokojne mame Vide smo se poslovili v petek, 18. septembra (na isti datum in v istem kraju, kot smo se pred 12-imi leti poslovili od njenega pokojnega moža Janka), s sv. mašo v njeni župnijski cerkvi sv. Ane v Chapel End. Mašno bogoslužje in pogreb ob udeležbi številnih sorodnikov ter slovenskih in angleških prijateljev in znancev je vodil novi župnik Fr Simon Stephens ob somaševanju prejšnjega farnega župnika Fr Stephena Dayja in župnika za Slovence na britanskem otoku, S. Cikaneka, ki je imel nagovor v cerkvi tako v angleškem kot tudi v slovenskem jeziku in ob grobu zaključne molitve s priporočanjem pokojne dobremu Bogu – vse v slovenskem jeziku.

Naj se naša dobra Sajatova mama spočije pri Bogu v nebesih v družbi svojega moža Janka in dragih sorodnikov ter prijateljev, ki so odšli pred njo v večnost. Mi tukaj pa se je bomo spominjali v naših molitvah in pri sveti mašni daritvi.

S. Cikanek

MAŠE IN NAŠA SREČANJA V ADVENTNEM IN BOŽIČNEM ČASU 2015/16

- LONDON: nedelja, 13. decembra, ob 4.00 pop. – 3. adventna nedelja.
LONDON: četrtek, 24. decembra, ob 6.00 zvc. – maša sv. večera v hišni kapeli – za stanovalce Doma.
LONDON: petek, 25. decembra – BOŽIČ, ob 10.00 dop. – sv. maša v kapeli Doma.
LONDON: nedelja, 10. januarja 2016, ob 4.00 pop. – nedelja Jezusovega krsta.
LONDON: nedelja, 14. februarja 2016, ob 4.00 pop. – 1. postna nedelja.
SPOVED – če boste hoteli opraviti adventno ali božično spoved, boste imeli za to dovolj priložnosti pred sv. mašo ali po možnosti tudi po mašnem bogoslužju.
OBISKI BOLNIKOVI – v vseh krajih po predhodnem obvestilu.

S. Cikanek, župnik

 BENELUKS

BRUSELJ

V mesecu septembru smo novo šolsko in pastoralno leto začeli zelo intenzivno, sredi meseca je potekal vzgojno-družinski seminar, proti koncu meseca pa praznovanja župnikove 60-letnice, ki so bila priložnost za skupno zahvalno molitev in prijateljsko druženje.

Vzgojno-družinski seminar v mlinu Thicourt, v Franciji (11.–13. septembra). Že tretje leto smo

se zbrali v mlinu Thicourt, v Franciji, na vzgojno-družinskem seminarju. Letos je potekal pod vodstvom zakoncev Korbar iz Slovenije. Tema seminarja je bila: V katerem vzgojnem stilu je danes najbolje vzgajati otroke. Seminarja se je udeležilo pet mladih družin iz Luksemburga in kar enajst družin iz Bruslja, vseh nas je bilo natanko 77. Skoraj polovica je bila otrok. Kar precej družin je na travniku blizu mlina postavilo šotore, nekaj družin je poiskalo prenočišče v bližnji okolici. V soboto,

Mlajši otroci od šestih let so radi prisluhnili pravljicam.

Na družinskem seminarju Jasna in Jože Korbar, voditelja družinskega seminarja

12. septembra, je potekal program vzgojnega seminarja. Po predstavitvi družin in gostujoče družine Korbar iz Trebnjega so starši začeli s temo seminarja. Otroci so se razdelili v dve skupini, mlajši od petih let in starejši od petih let. Te slednje je animiral čarodej in umetniški akrobat Martin Bukovšek iz Stuttgarta. Kako zelo jih je navdušil, boste videli na slikah. Sestavljali so se v žirafe, piramide, slončke itn. Pod vodstvom župnika in sobrata Jožeta Kamina so si izdelovali lastno čarovniško palico. Cel dan so potekale intenzivne debate okrog najboljšega in za danes najprimernejšega stila vzgoje. 32 staršev je tema tako potegnila, da je bilo potrebno marsikdaj pokazati na uro in opozoriti na dogovorjeni dnevni red.

Sobotni dan smo sklenili z bogoslužjem, ki nas je pripravilo na obhajanje nedeljske evharistije. Mlin v

Starši so se z zanimanjem in navdušenim sodelovanjem pogovarjali o vzgoji otrok.

Thicourtu ima letos novo pridobitev, vrtno kuhinjo, kjer je šestčlanska kuharska ekipa pripravljala zajtrk, kosilo in večerjo. Potrebno je reči, da je vse steklo odlično, hrane je bilo dovolj, bila je okusna, od juhe, vložene paprike in dobrega krompirja za kosilo, do številnih dobrot z žara za večerjo. Vse to je polepšalo prija-

teljsko in družabno vzdušje. V nedeljo smo po zajtrku odšli v slovensko misijo v Merlebach, kjer smo s tamkajšnjo slovensko skupnostjo imeli nedeljsko mašo; ob izpostavljenem Najsvetejšem smo zmolili litanije in se zahvalili za vse, kar smo doživeli na seminarju. Po maši je bilo skupno kosilo v prostorih misije, nato smo se razšli.

Če smem izraziti svoja občutja ob uspešnem vzgojno-družinskem seminarju, lahko rečem le, Bogu hvala. Najprej za doživetje milosti v skupnosti mladih družin in otrok, za odprtost in dialoškost, ki je prežemala naše tridnevno srečanje, za posrečeno graditev »piramide« krščanskih vrednot. Kot sta rekla Andrej in Marija Grebenc, ki sta lansko leto vodila seminar, je taka izkušnja kot utrditev temeljev krščanske skupnosti v Bruslju in Luksemburgu. To dogajanje posrečeno sovпада z drugim delom sinode o družini, ki poteka v Rimu.

Opisu in razmišljanju o seminarju dodajam nekaj besed, ki sta jih v elektronskem sporočilu poslala voditelj seminarja, Jasna in Jože Korbar, ki sta člana slovenskih katoliških pedagogov in animatorja zakonskih skupin. Takole sta napisala:

»Še vedno se sestavljajo utrinki našega srečanja, zagotovo pa lahko rečeva, da smo se imeli čudovito. Za našo družino je bila to nova izkušnja. Takoj je bilo čutiti iskreno sožitje različnih generacij - staršev z različnimi izkušnjami. Posebej prijetno pa nam je bilo v družbi mladih družin, ki jim je Bog tako blizu in ki čutijo tako močno domovinsko zavest tudi v vrvežu velemest, daleč od domače dežele. Začutila sva, da jim uspeva v vsakodnevni družinski utrip, v šoli in pri delu vključevati Boga bolj močno kot mnogim v Sloveniji. Veseli naju, da so teme seminarja izzvale zelo odprte razprave, v katerih se je pokazalo, kako srčno so starši pripravljani zastaviti svojo besedo za vrednote in za Boga tudi v vsakdanjem življenju in kakšno pozornost namenjajo vzgoji svojih otrok.

Zahvaljujema se dr. Zvonetu Štrublju za povabilo in najinemu trebanjskemu rojaku g. Jožetu Ka-

Vsaka od 16 družin se je najprej predstavila na originalen način.

minu za gostoljubje v idiličnem mlinu. V kratkem času sva spoznala, da je možno s tako širino in predanostjo izpolnjevati to naporno poslanstvo le, če ti je dano od Boga. V molitvi bomo ostali povezani. Vsem družinam in obema pastirjema želiva, naj jim Vsemogočni daje moč, da bodo še naprej razvijali rastočo katoliško skupnost Slovencev v Beneluksu po zgledu prvih kristjanov. Še enkrat – hvala za vse. Bilo nam je lepo v vaši družbi.«

Trebnje, Jasna in Jože Korbar

Župnikova okrogla obletnica je lahko edinstvena pastoralna priložnost.

Župnik nikoli ne praznuje sam ali v ozkem krogu. Duhovnik namreč živi za Kristusa in s Kristusom, za svojo skupnost. Kako prav je, da župniki okrogle obletnice obhajamo v širši skupnosti svojih vernikov, se je izkazalo tudi ob moji 60-letnici. Na sam rojstni dan, 21. septembra, sem bil v Parizu, kjer sem dan poprej v pastoralno oskrbo sprejel še slovensko skupnost v Parizu. Nova naloga, nov izziv! Mu bom lahko kos? O tem nekaj v poročilu iz Francije. V soboto, 26. septembra, sem obhajal zahvalno sveto mašo v Genku in Eisdnu, v

nedeljo, 27. septembra, pa v Bruslju. Z družinsko mašo sem se Bogu zahvalil za vse dobrote preživelih šestdesetih let, za dar novih družinskih skupnosti v Bruslju, Luksemburgu in Haagu in za vse, kar je še slovenskega in katoliškega v Monsu, Charleroiju, Genku, Eisdnu in Heerlenu. Res je, da dušni pastir nikoli ni sam, ne v veselju niti v žalosti. Pred svojim šestim življenjskim križem me je Bog preizkusil s smrtjo moje dobre mame Franciške in, štiri mesece zatem, s smrtjo skrbnega brata Andreja. V zameno me je nagradil s široko solidarnostjo vernikov, prijateljev, znancev. Ko je izgarani in od številnih pastoralnih poti upehani avto Nissan, s stuttgartsko registracijo S-ZS-955, konec avgusta v Sloveniji počepnil in omagal, sem pri nakupu novega vozila doživel geste solidarnosti mojih pastoralnih sodelavcev iz Bruslja, Luksemburga in Haaga. Tudi to je bil prijeten in razveseljiv košček mozaika v praznovanju okrogle, 60-letnice življenja. Hvala vsem, da ste me sprejeli in bili solidarni z mano. Hvala tudi vsem, ki ste mi iz različnih koncev Slovenije in Evrope čestitali in zaželeli vse dobro pri nadaljnji duhovniški in pastoralni poti.

dr. Zvone Štrubelj

Praznik župnikove 60-letnice

FRANCIJA

FREYMING -MERLEBACH

METZ – BAN SAINT MARTIN

V soboto, 5. septembra, smo v Metz, v župniji Ban Saint Martin slovesno obhajali poroko Jean-Henryja Cappea in Alexije Avicitimo. Jean-Henri je prijeten fant, ki je ponosen na svoje slovenske korenine, je sin Patricka in Pie-

rette Cappe. Njena stara mama, gospa Urbas, je bila prava legenda, saj je dolga leta prepevala pri cerkvenem pevskem zboru za časa gospoda Grimsa. Še danes se naši rojaki radi spominjajo na to že dolga leta pokojno zvesto dušo. Pierette in Patrick pa sta naša ne samo zvesta vernika ob nedeljskih srečanjih, temveč tudi na celodnevni srečanjih, ona

Otroci od 6 let naprej so si izdelali vsak svojo čarobno palico.

Poroka Alexije Avicitimo in Jean-Henrija Cappa v cerkvi Ban saint Martin v Metz

se vrtil v kuhinjski ekipi, on pa streže po dvorani. Tudi v mlinu sta prav gotovo stebra kot njuni otroci. Stopila sta pred božji oltar, ker hočeta nadaljevati pot, katero že nekaj let

živita pod isto streho. Bog blagoslovi vajino odločitev in ob tem starše in prednike, ki so zaznamovali našo slovensko skupnost v Merlebachu in okoliških mestih.

Tudi merlebaška kapela je premajhna, ko se združimo z verniki iz Beneluksa.

Celodnevno srečanje v Merlebachu v nedeljo, 13. septembra

THICOURT-MERLEBACH

11. in 12. septembra smo se pod vodstvom dr. Zvoneta Štrublja zbrali v mlinu Thicourt na zelo posrečenem in obiskanem družinskem seminarju, o katerem bo gotovo sam lepo poročal. Ustavil bi se le na nedeljskem celodnevem srečanju, 13. septembra, kjer se je ponovno izkazalo, da so naši prostori tako v kapeli kot v dvorani bili premajhni. Duhovno so mlade družine vlile s svojimi otroki v našo ostarelo merlebaško skupnost kar nekaj svežine, molitvene vedrine, spodbude in z njimi smo obnovili, z nekaterimi pa stkali prav nove vezi. Pri interaktivnem sodelovanju pri homiliji so tako lepo odgovarjali in pričali o tem, kdo je za njih Jezus Kristus. Za gospo

Jasno, ki je bila tudi voditeljica oddelka za starše in je pedagoginja, je označila Kristusa kot spremljevalca: »Ko vstopim v razred, nisem nikoli sama, vedno sva dva ...« Čarovnik Martin, ki je tako lepo očaral pogle-

Čarovnik Martin Bukovšek iz Stuttgarta ni pozabil kuhinjske ekipe v Merlebachu.

de najmanjših in jih ob svojih trikih pustil odprtih ust, je sredi kapele izrazil, da je zanj Kristus zrak, ki ga

Skupno kosilo z gosti iz Beneluksa

vdiha, brez katerega ne more živeti ... Ne moremo vseh odgovorov naštevati, pomembno pa je, da sami damo sebi in Gospodu pravi in iskren odgovor. Skupno kosilo, pesem ob spremljavi kitare je Zvonetu dala tudi tretji dan seminarja novo energijo in nas je popeljal v svet starega slovenskega izročila, popevk in cerkvenih pesmi, ki so spletle zaključni šopek celodnevnega srečanja. Zvonetu in vsem sedemdesetm navzočim iskrena hvala za izbiro kraja in vsestransko pastoralno in prijateljsko obogatitev. Vrata mlina, v katerem so najmlajši našli svoj raj, saj so mi nekateri zaupali, da so že komaj čakali na to srečanje v naravi, kakor vrata misije v Merlebachu vam ostaja na stežaj odprta!

FREYMING SAINT-MAURICE

Pokojna Anette Benetti v 76. letu starosti

V sredo, 24. septembra, se nas je preko tristo zbralo v cerkvi svetega Mavricija pri pogrebnih slovesnostih za gospo Anette Bennetti. Pred dobrimi tremi leti, ko je na hitro odšla v večnost gospa Mici Mav, ki je poleg blagajne tudi krasila in čistila kapelo, se je izpraznilo mesto. Pri oznanilih sem zaprosil nedeljsko skupnost, naj se kdo opogumi in zasede njeno izpraznjeno mesto. Čez teden dni se je javila gospa Anette in predlagala, da s svojim sinom Markom, ki je dolgih 25 let krasil cerkev v Merlebachu in na koncu po nekem sporu z dekanom proti svoji volji odšel v Saint-Avold, kjer še danes prebiva, prevzame to novo vlogo. Delikatno sva se s predsednico posvetovala in iskreno povedano nisva bila prehitra v predaji ključa misije. Ena izmed naših cerkvenih pevk se je celo izrazila,

da bi bila to za našo skupnost prava klofuta, da bi morali Francozi skrbeti za ureditev in krasitev kapele. Dogovorili smo se torej za tri mesece poskusnega krašenja in nato lahko vsak prekine to moralno pogodbo. Izkazalo se je, da sta Mark in mati Anette vzorno začela skrbeti za našo kapelo, ki je iz dneva v dan postajala bolj njihova. Skoraj vsak dan sta v popoldanskem času naredila skok v naš bogoslužni prostor, zalila rože, zlikala paramente, pela in skupno molila. »V tej kapeli se tako dobro počutim, tako domača je!« je izrazila še zadnji teden pred smrtjo, ko se je sinom ustavila pred brezjansko milostno podobo. Ona, ki je prepotovala toliko sveta in bila še konec februarja na romanju v sveti deželi, konec aprila pa kot bolnica na romanju v Lurdu! V nedeljo, 13. septembra, sem jo v večerni uri obiskal v bolnišnici v Saint-Avoldu in ji prinesel sveto obhajilo. Molila sva skupaj in se lepo pogovarjala. Nenadoma sta vstopili dve bolniški sestri in ji prinesli zdravila ter opravili večerni obisk. Ena izmed njiju je tako lepo rekla naši dragi Anette: »Gospa, vemo, da so za vas te bolečine tako hude, toda nikoli ne potožite, zares hvala vam, hvala!« in je odšla iz sobe. Nisem si mislil, da bi bolezen zmagala že čez teden dni, naslednjo nedeljo, ko je z zadnjimi močmi popoldan počakala sina Marka. Le pet minut po njegovem prihodu se je 76-letna mati poslovila od tega sveta. V njunih stisnjenih rokah slovesa sta držala rožni venec ... Z Marijo smo jo spremljali na zadnji poti v cerkvi svetega Mavricija, ko smo v slovenskem in francoskem jeziku prepevali. Slovesen pogreb za tako tiho, a dobro dušo, ki je vedno, ko je šla na romanja, prinesla svetinjico ali podobico ter v izredni darežljivosti dokazovala, da je vse, kar ni dano, izgubljeno. Bog naj jo sprejme v kraljestvo večne lepote, za katero se je prav v naši kapeli trudila, da bi bili mi preko nje deležni tudi božje!

Jože Kamin

Pogled na osrednji del kapele 20. septembra v Chatillonu

Pogled na zbrane v molitvi na desni strani oltarja

PARIZ

V nedeljo, 20. septembra, smo se verniki in prijatelji zbrali na praznik posvečenja kapele Svetega križa v domu slovenske katoliške misije. Ta dan je bil še na poseben način slovesen, saj smo sprejeli medse novo duhovno pomoč za Pariz v osebi dobrega izseljenskega duhovnika dr. Zvoneta Štrublja. Zanj je prihod v Pariz ob

vsem njegovem delu nov izziv, od pariške skupnosti pa upravičeno pričakovan odziv. Na samem pričetku evharistične daritve je bila prijetna dolžnost delegata v tem, da ga skupnosti uradno predstavi in ga umesti s prebranimi imenovanji, tako od strani domačega škofa, Petra Štumpfa, kakor imenovanje s francoske strani v osebi nantskega škofa Michela Aupetita. Dobrodošel v imenu zveze slovenskih duhovni-

kov, ki se trudimo, da slovensko srce ne bi, obogateno z verskimi prepričanji, prehitro utonilo. Osebnostno že kar nekaj let sodelujeva, to se lahko le še podkrepi na francoskih tleh. Hvala, dragi sobrat, da si sprejel to specifično poslanstvo, ob katerem pa je tudi veliko lepega, s čimer so te presenetili s svojo lepo navzočnostjo in voljo po sodelovanju tako verniki kakor mladi ŽPS, ki ti bo stal ob strani kakor tudi diakon Ciril Va-

lant. Skupno kosilo pod taktirko gospe Eve Sutlič je prav dobro teknilo. Že med njim pa sta g. Slavič na harmoniko in g. Zvone na kitaro zaigrala kar nekaj narodnih in cerkvenih, s svojimi glasovi pa so prispevali navzoči. Zvone, Bog te živi še na mnoga leta kakor slovensko misijo v Chatillonu in njeno skupnost! Hvala vam za topel sprejem!

Jože Kamin

Prva evharistična daritev župnika dr. Zvoneta Štrublja v Chatillonu

Vstopne besede delegata ob predstavitvi in imenovanju novega župnika dr. Zvoneta Štrublja

V župnijski dvorani Jožeta Flisa se je slavlje nadaljevalo.

Župnikovo uho se je znalo poveseliti in prisluhniti vsaki navzoči osebi.

NEMČIJA

BERLIN

ASEL

V nedeljo smo v Aslu imeli lepo zahvalno mašo in potem zelo lepo srečanje ob bogato obloženih mizah, polnih doma-

čih specialitet. V ponedeljek sta nas Jožica in Udo Wichmann povabila domov v Harzum na vinsko trgatvev v njihovem prečudovitem vrtu, kjer zelo dobro uspeva trta, ki sta jo prinesla iz Kamenščaka pri Ljutomeru,

Silva in Jožica

Udo, naš gostitelj

od koder je Jožica doma. Prišlo nas je veliko, tudi njuni sosedje in prijatelji; žene so trgale, možje so pa prešali. Vse je potekalo kot nekoč doma, najprej žganje, potem delo, na koncu pa prava pojedina doma-

čih dobrot, od šunke, potice in čisto na začetku za ogrevanje domača juha. Vmes smo prepevali in pili staro domače vino. Njuna hči Petra, ki uči na gimnaziji, nas je obiskala v času odmora. Hvala, draga Joži in Udo.

Novi ministrant Jure, msgr. dr. Mitja Leskovar in Miha

Naša skupnost na Oktoberfestu v Hamburgu

ESSEN

DORTMUND – WETTER – VELIKA DOLINA

Marija Rostohar je praznovala 60 let. Komaj verjetno, da je tako živahna »mladenka« že dosegla šest desetletij. Ko se zbiramo k slovenski maši v Wettru ali Castropu, Marija vedno poskrbi, da vsakemu našemu rojaku ali rojakinji, ki praznuje rojstni dan, zapojemo »Kol' kr kapljic, tol' ko let ...« in primerno praznujemo. Ko pa je ona imela svoj 60. rojstni dan, je bila slovenska maša odpovedana in tako je splavalo po vodi praznovanje njenega jubileja v naši skupnosti v Wettru.

Ni pa bilo tako v domovini. Ona sama si ni želela nobenega praznovanja. Toda, le kako bi to bilo možno, ko pa je med sorodniki in prijatelji navdse priljubljena.

Prav na njen rojstni dan se je zbralo 50 gostov, kar je bilo zanjo popolno presenečanje.

Marija se je rodila 19. julija 1955 v vasi Brezje pri Veliki Dolini. Na praznovanju je njeno življenjsko pot

opisala hčerka Silvija. Poglejmo, kaj je povedala:

»Naša mama je danes dopolnila 60 let. Rojena kot deseti otrok v družini Brce je šla – kot po stari navadi – v svet. Sicer ne kot deseti brat, ampak kot deseta sestra.

Ena izmed prvih postaj je bila Borovnica, kjer je skrbela za dva majhna otroka. V tistem času je prvič spoznala samostojnost, kakor tudi kaj je to domotožje. Ko se je vrnila, je začela delati v tovarni pohištva v Brežicah. Njene sanje, da bi postala frizerka, se takrat še niso izpolnile.

Nekega dne – stara je bila 22 let – je srečala in se zaljubila v svojega bodočega moža Jožeta. Poročila sta se na silvestrovo in odšla v Nemčijo. Ata Jože vedno pove, da se je mami tako mudilo z njim v Nemčijo, da je celo pozabila iti po zadnjo plačo – in tudi odpovedi na delovnem mestu ni dala. Verjetno se je bala, da ji bo ata pobegnil, pa ji na srečo ni.

Začetek v Nemčiji ni bil enostaven. Gospod diakon Čeplak je znal povedati, da je bila pri prvem srečanju z njim mama zelo tiha in sramežljiva. Celó toliko, da se skoraj ni nič

pogovarjala. Tega si mi domači zdaj ne moremo predstavljati – le zakaj, se vprašam.

V Nemčiji si je končno uresničila svoje sanje. Ne vem, kolikokrat je delala drugim trajno – (frizuro).

Bila je tudi varuška, saj je bila hiša vedno polna otrok. Rada je imela tudi najine prijatelje, saj so jim bila vedno odprta vrata in so jim tudi še sedaj. Ko sva z bratom Andrejem pripeljala najine izbranice, je bila presrečna. No ja, z Markom se je šele čez nekaj časa sprijateljila. Točno deset let nazaj ga je na svojem 50. rojstnem dnevu predstavila z besedami: »To je pa Mark, Silvijin fant. No ja, Nemeč je,

mami, tašči, sestri in prijateljci Mariji. Bog te naj živi!«

Naša Marija je znana v župniji blizu in daleč. Nobene slovenske prireditve ni brez njenega zavzetega sodelovanja. Pri slovenskih mašah je ona tista, ki daje korajžo pri petju, bere berila. Ona in mož Jože sodelujeta vsako leto pri binkoštnem srečanju. Udeležujeta se tudi drugih slovenskih prireditev in če je potrebno, poskrbi za odlične solate, pečenko, pecivo.

Ker je njen brat Lojze duhovnik, moj (so)brat, z veseljem pove in potrdi, da je torej tudi moja sestra. To se tudi pozna v njeni gostoljubnosti. Neštetokrat povabi slovenskega du-

60-letna Marija Rostohar z možem Jožetom in vnučkoma Jonom in Adrijanom

ampak vsaj katoličan.« Danes sta pa velika prijatelja. (Mark je prevzel priimek svoje žene in tudi lepo govori slovensko. Pripisal L. Rajk) Prijazno je sprejela seveda tudi snaho Svenjo. Lani pa je bilo leto, ko je dobila nov naziv, postala je namreč stara mama. V marcu 2014 se je rodil Jona (Silvijin in Markov sinček), decembra pa je luč sveta zagledal še (Andrejev in Svenjin sinček) Adrijan. Tako je bila njena sreča popolna.

Naša mama tudi zelo rada pomaga, posebej se potrudi, če je kakšna maša ali prireditev, takrat brez težav kuha in peče cel dan, saj sama pravi: 'Trebja je speči toliko, da bo gotovo zadosti za vse.' In najboljšje od vsega je to, da je res dobra kuharica, ne predstavljamo si, kako bi to izgledalo, če bi bilo kaj drugače. Da je odlična kuharica, se vidi tudi na našem ateuju.

Draga mama, danes praznujemo tvojih 60 let v družbi tvojega življenjskega sopotnika, z družino in prijatelji. Vsi smo bili ob tebi, eni bolj v otroštvu, eni sedaj, nekateri pa vse življenje.

Danes naj bo dan, poln skupnih doživetij in prijetnih pogovorov ter obujanja spominov. Naj se sliši smeh in petje.

Vsi skupaj zdaj dvignimo kozarce in nazdravimo naši mami, ženi, stari

hovnika k družinskemu kosilu, kadar je na njihovem koncu slovenska maša. Te gostoljubnosti so deležni tudi vsi župnikovi gostje. Njeni gostje so bili tudi »še višji« gospodje – kakor rajni nadškof Perko, hrvaški škof Komarica, nadškof Stres, škof Peter in verjetno še kateri.

Mariji ni prav nič pretežko ali odveč.

Upam, da ne bodo druge naše faranke, med njimi je tudi veliko izjemnih, kaj »ljubosumne«, ker o naši Mariji toliko lepega pišem. Toda, ona si ob svoji 60-letnici zares zasluži najvišje pohvale. Dragá in spoštovana Marija, dobri Bog naj ti podeli še veliko zdravih in srečnih let v krogu tvoje zdaj že razširjene družine.

Lojze in vsi naši farani

KREFELD

Poslovili smo se

V tej naši lepi skupnosti smo že nekaj časa zaskrbljeno spremljali zdravstveno stanje naše drage fa-

Zinka Dobaja iz Krefelda

ranke +Terezije (Zinke) Dobaja. Imela je zahrbtno bolezen, raka. Zadnja leta je pogumno živela svojo neizprosno usodo. Tudi v bolezni se je vztrajno udeleževala naših srečanj, naših slovenskih maš in na noben način ni kazala malodušnosti. Bila je zares pogumna in vedra vse do konca. Toda, prišel je dan njenega slovesa. Vest o njeni smrti, 5. septembra, nas je vse prizadela.

18. septembra smo se v cerkvi sv. Martina v Krefeldu zbrali v večjem številu, saj so bili mnogi rojaki obveščeni, da bo sveta maša za rajno Zinko. (Pogreb sam je bil na njeno željo v krogu ožje družine.)

Na koncu maše je predsednica društva Slovenski zvon iz Krefelda Rozina Lovrencič spregovorila poslovilne besede:

»Dragi Emerih, dragi prijatelji!

Veliko srce Slovenskega zvona je prenehalo biti.

Smrt ljubljene osebe je spet dokaz, kako kratko je življenje, kako nemočni smo in kako težko je včasih razumeti minljivost življenja.

Kdor živi, mora pogledati tudi smrti v oči. Kako je to težko, doživljamo danes, ko se poslavljamo od naše Zinke.

Kdor se bori, lahko izgubi, kdor se ne bori, je že izgubil. Te besede je naša Zinka dobro poznala. Te besede je Zinka živela. V življenju je prav s trdno voljo in vero veliko dosegla, žal pa je izgubila bitko z zahrbtno boleznijo. Vsa pomoč družine in zdravnikov ni pomagala.

Ves čas sem jo redno obveščala o novostih in hkrati prisluhnila njenim mnenjem, obiskala pa sem jo nekaj dni pred odhodom v bolnico.

Naša Zinka je bila članica društva Slovenski zvon in naše skupnosti od leta 1985. Kot tajnica društva se je zavedala odgovornosti in veliko postorila za slovensko skupnost iz Krefelda in okolice. Skupaj z njo smo izpeljali več uspešnih prireditev in zaključili nekaj bogatih društvenih let.

Danes smo žalostni in hkrati hvaležni Zinki za vsa njena prizadevanja, ko je opravljala delo društvene

tajnice. Najbolj pa se je bomo spominjali kot ljubeznive prijateljice, ki je, najraje v ozadju, neutrudno delala za našo skupnost.

Kar ostane, so spomini na velike in dragocene ljudi.

Težko nam je danes, ko se poslavljamo za vedno. Veliko bi lahko še povedali, tako kot vsako življenje je tudi zgodba o nekem življenju vedno nedokončana.

‘Tako čudno je naše življenje, srečno in hkrati nesrečno. O, pesem nedokončana in ena sama za večno.’ (Kajetan Kovič)

Hvala ti za vse in počivaj v miru, draga prijateljica!«

ROMANJE V KEVELAER 2015

Za našo prostrano župnijo je vsakoletno romanje v Kevelaer na prvo nedeljo v oktobru praznik vseh rojakov v nemškem Porurju. Župnija šteje že 57 let in prav tolikokrat so se

Po končani pobožnosti v cerkvi sledi še petje pred milostno kapelo v Kevelaerju.

li Kraljica venca rožnega. Kot vedno se je v cerkvi razlegalo mogočno ljudsko petje ob orgelski spremljavi Danice Ban. Za lepo umetniško popestritev in doživetje pa so poskrbeli člani zbora Slovenski cvet iz Moersa pod vodstvom Iztoka Kešpreta.

Na koncu so štirje možje iz zbora zapeli Lavretanske litanije Matere

Dan romanja je priložnost, ko se rojaki srečajo po daljšem času in si izmenjajo svoja doživetja.

Posebno doživetje pa je tudi srečanje ob bližnjem parkirišču. Tam stoječi dve klopi se spremenita v »mizi«, kamor nekateri postavijo mnoge vsakovrstne dobrate, pripravljene za gostoljubno postrežbo ti-

Marijina stran našega banderca - pred milostno kapelo v Kevelaerju

Slomškova stran našega banderca v Kevelaerju 2015

Slovenci zbirali v tem lepem romarskem kraju. Iz vseh petih (nad)škofij smo bili zbrani v cerkvi, ki ji pravijo spovedna kapela, pod isto streho ob baziliki. Tu je prostora za skoraj 150 ljudi. V prejšnjih časih bi bila za naše romarje premajhna. Zdaj pa je ravno pravšnja. Letos nas je bilo zbranih nekaj več kot 100.

Imeli smo lepo vreme, kar je marsikoga vzpodbudilo k udeležbi. Pred mašo smo molili rožni venec in zape-

božje. Mogočno so odmevali znani odpevi.

Mnogi mimoidoči romarji različnih narodnosti so prisluhnili slovenskemu petju.

Po posvetitvi Mariji in blagoslovu z Najsvetejšim smo se zvrstili za našim lepim bandercem Marije Pomagaj in bl. Antona Martina Slomška in se ustavili še pred kapelo milostne podobe, kjer smo zapeli še nekaj Marijinih pesmi.

stih rojakov, ki tja pridejo po končani pobožnosti v cerkvi in pri kapeli.

Naše molitve so letos bile usmerjene v večno mesto Rim, kjer se je prav ta dan začela sinoda o krščanski družini.

Nekateri romarji so oddali svoj dar za pomoč pri izgradnji gimnazije v Etiopiji, pri kateri sodeluje slovenski salezijanski duhovnik p. Jože Andolšek, ki je bil pri nas ob našem letošnjem binkoštnem srečanju. (Na-

Romanje v Kevelaer 2015 - v spovedni kapeli

Po naših pobožnostih v Kevelaerju sledi še prijetno druženje ob parkirišču.

birka med mašo vedno ostane za potrebe škofije Münster, v kateri je romarsko svetišče Kevelaer.)

Naj naše romarje in tudi druge naše prijatelje spremlja Gospodov in Marijin blagoslov.

ESCHWEILER

V septembru smo imeli prvič slovensko mašo v romarski cerkvi sv. Cecilije v Eschweiler – Nothberg. Cerkev je zares lepa in mogočna. Bojazen, da ne bomo imeli na voljo prostora za srečanje po maši, nas je spremljala še po končani maši. Modrovali smo, kaj naj storimo, če nam vodstvo nemške župnije ne bo omogočilo naših prijateljskih srečanj. Bil je celo predlog, če ne bo šlo drugače, bomo prosili za gostoljubje pri evangeličanih.

Pa se je med nami pojavil tamkajšnji župnik z zajetnim šopom klju-

čev in rekel: »Tukaj vam dam ključ od župnijskega doma, kjer se boste lahko srečevali po vaši maši. Pridite, da vam pokažem, kje boste.« Zapeli smo še Marija, pomagaj nam sleherni čas. Tudi njemu smo dali pesmarico in je pel z nami.

Kar sapo nam je vzelo, ko smo nato prišli v zares lepo dvoranico v dokaj novem farnem centru ob cerkvi sv. Cecilije.

Naši možje so gospodu župniku izročili v dar nekaj steklenic slovenskega vina pa še nekaj okusnega za pod zob ... Upam, da se je lahko prepričal, da smo Slovenci kultivirano ljudstvo, vredno zaupanja.

Lepo vabimo vse rojake iz okolice Aachna, da se nam pridružijo pri slovenskih mašah.

Lojze Rajk

Mešana ekipa Oplotnica-Gießeln na Višarjah

FRANKFURT

Tudi v novembrski številki Naše luči nas bosta ena ali dve fotografiji spomnili na višarsko romanje v začetku avgusta in na tamkajšnja srečanja z znanci in prijatelji.

Kar nekaj zadnjih mesecev je bilo v župniji mogoče slišati in brati vabilo k sodelovanju v župnijskem svetu oziroma h kandidiranju za novi župnijski svet. Vendar na začetku oktobra slabo kaže, saj ni dovolj zbranih

kandidatov za sestavo volilne liste. Verjetno bo potrebno volitve zaradi tega izpeljati kakšnega pol leta kasneje kot po drugih župnijah. Volitve bodo sicer na drugo novembrsko nedeljo.

V prvi polovici septembra so bile tudi letos duhovne vaje za duhovnike in diakone v Tinjah na Koroškem. Vodil pa jih je upokojeni mariborski nadškof dr. Franc Kramberger. Od izseljenskih duhovnikov sta se jih udeležila upokojeni župnik iz Münchna Marijan Bečan, sicer le-

V Frankfurtu rojena Cevčeva Julija je s starši tudi prišla na Višarje.

Hiša Sodalitas v Tinjah na Koroškem, dom duhovnih vaj

tošnji zlatomašnik, in Martin Retelj iz Frankfurta.

Sredi septembra je v Hanauu umrl v 67. letu starosti **Jožef Baric**, rojen pa je bil v Zenkovcih pri Murski Soboti. V drugi polovici septembra pa je zemeljsko pot zaključila v 76. letu starosti **Ivana Kalšek**, r. Legat, iz Kassla, rojena pa je bila v Begunjah na Gorenjskem v družini s petimi otroki. Pokopana je bila v Kasslu. Zlasti v zadnjem letu je bila večkrat

v bolnišnici, kjer je prejela tudi vse zakramente za bolne in umirajoče. Gospod, daj jima večni mir in pokoj!
rem

Pokojna Ivana Kalšek iz Kassla

MANNHEIM

Krst Tonija Dambacha

Mlade družine, v katerih je eden od staršev slovenskega rodu, so že popolnoma integrirane v svoje krajevne, nemške župnije. Imajo pa nekateri še vedno tudi občutek pripadnosti slovenski župniji, kar se pokaže pri porokah ali krstih otrok. Tako sta Heiko in Karin, ki je iz Geršakove družine, želela, da tudi njun drugi sinček Toni prejme sveti krst po rokah slovenskega župnika. Mama Karin rada z njim spregovori po slovensko, zato razume tudi slovenske besede in se nanje odzove. Ker pa so bili s slovenske strani navzoči samo starši Karin in njen brat Bojan, je bil obred krsta v nemškem jeziku, slovenska pa je bila ena prošnja in na koncu pesem

Lepa si, roža Marija. Pri petju je pomagala tudi botra, Bojanova žena Lilian, ki je španskega rodu, a razume marsikatero slovensko besedo.

Toni Dambach pri krstu

Sorodniki in prijatelji ob novokrščencu Toniju Dambachu

Toni ob maziljenju s sv. krizmo

Nemške prošnje sta prebrala botra Lilian in boter Sebastian, svetnike, posebno krstnega zavetnika sv. Antona Padovanskega, pa sta prosila za priprošnjo Tonijeva bratranca Ramon in Vanja.

Da ne bi leto in pol stari Toni obegnil in tekal po cerkvi, je imel v roki miniaturni avtomobilček, ki ga je z roko porival sem in tja po klopi in pri tem oponašal brenčanje. Toda ko je šlo zares, je avtomobilček pustil ter poslušal in gledal župnika, kaj

dela, ko ga je mazilil. Celo nasmehnil se je, le roke noče podati nikomur, ki ga ne pozna. Tik pred samim krstom je Toni nekoliko protestiral, ko ga je mama Karin nagnila naprej, a ga je uspela hitro umiriti in je brez upiranja preстал obliavanje z vodo. Najbolj pa je bil ponosen na belo oblekico, v katero so ga nato oblekli. Hitro je razumel, da župnik v beli obleki ni zdravnik in da mu ne povzroča bolečine, zato je imel čedalje večje zaupanje in se je večkrat nasmeh-

nil, posebno ob maziljenju s sveto krizmo. Na avtomobilček je skoraj popolnoma pozabil in bil čedalje bolj potrpežljiv. Celó ko smo prišli iz cerkve in se kar dolgo pripravljali na skupinsko fotografijo, ni postal neučakan.

Toni, belo oblačilo, na katerega si bil tako ponosen, naj ti bo znamenje krščanskega dostojanstva, ki si ga prejel pri krstu, nauki in zgledi tvojih dobrih, krščanskih sorodnikov pa naj te podpirajo, da ga boš ohranil do konca življenja.

†Flavian Brandstätter

Šele pred kratkim smo izvedeli, da je pred tremi meseci umrl enaindevetdesetletni Flavian Brandstätter iz Rastatta, južno od Karlsruheja. Do svojega petinosemdesetega leta je redno prihajal k slovenski maši v Rauental. Rojen je bil v vasi Breg pri Majšperku blizu Ptujске gore. Ob svojem življenjskem jubileju je izdal knjižico, v kateri z izrednim spominom opisuje svoja mladostna leta pred drugo svetovno vojno in med njo. Izučen je bil za kovača, a tega poklica ni dolgo

opravljal, ker je prišla druga svetovna vojna in je bil kmalu mobiliziran v nemško vojsko. Bil je na urjenju v Franciji, nato poslan na rusko fronto, kjer je bil ranjen. Ko je bil doma na okrevanju, so ga vojaške oblasti obtožile dezertstva, za kar mu je grozila smrtna kazen. Za las se ji je izognil, ko se je zagovarjal, da bi se lahko skrnil in odšel k partizanom, ko je bil doma na dopustu, pa se je vrnil v svojo enoto na ruski fronti. Svojo pripoved konča z opisom sprave pred Marijino podobo na Svetih gorah, ko se je srečal z nekdanjim partizanom, ki mu je ob vračanju domov grozil z brzostrelko.

Flaviana oziroma Florjana, kot smo ga mi klicali, smo poznali kot sposobnega in podjetnega človeka, a nekoliko samosvojega. Takega so verjetno naredila vojna leta z mnogimi nevarnostmi. Nikoli pa ni zane-maril krščanske vere. Na svojem vrtu je postavil križ in Marijin kip v zahvalo, da je srečno preživel težka leta.

Naj se zdaj spočije pri Bogu, v katerega je vse življenje veroval.

Janez Modic

MÜNCHEN

Poročilo iz naše župnije je tokrat omejeno le na kratak namig na praznovanje 70-letnice slovenskega dušnega pastirstva v Münchnu. Kot lahko berete na prvih straneh našega lista, so bili začetki tega dokaj dramatični. Dachau nam še vedno utre tesnobo v srce. Kdor je kdaj videl fotografije tega, kar so našli ameriški vojaki znotraj koncentracijskega taborišča, ga stisne pri srcu. Sredi tiste grozote in gorja pa ni povsem umrla človečnost, znotraj tistih zidov so živeli in preživeli ljudje, ki niso mislili nase, ampak na druge, kako bi jim pomagali v času, ko je razpadel celoten sistem civilne in socialne oskrbe. Živelo je sočutje in odgovornost. Bili so ljudje, ki niso imeli nič, pa vendar so hoteli pomagati drugim. Laiki in duhovniki, ki so se sredi kaosa zavedli svoje krščanske naloge: biti je treba v pomoč nemočnim.

Zato smo spomin na sedem desetletij duhovne oskrbe Slovencev v Münchnu pripravili kot dan hvaležnosti za ta pogumni začetek in vse nadaljnje delovanje slovenske katoliške župnije v bavarskem glavnem mestu. Župnija je imela odlične voditelje in požrtvovalne sodelavce, da je bilo mogoče pokazati na vrsto uspešnih dejavnosti, ki so predstavljene v knjižici, ki jo lahko dobite na našem uradu.

INGOLSTADT

V večnost je odšla **Darinka Humpel**, ki je bila rojena 1. januarja 1947. Že kot mlado dekle se je v upanju na boljše življenje odločila oditi v svet. Pot jo je zanesla v Ingolstadt, kjer si je ustvarila družino.

Pokojna
Darinka Humpel

Vse do upokojitve je bila zaposlena v številnih gostinskih podjetjih, nazadnje v restavraciji trgovske hiše Wagner. Ljubeče je skrbela za svojo družino in večino skromno odmerjenega prostega časa posvetila obdelovanju svojega ljubljene vrta, kjer sta z možem Wernerjem in prijatelji preživela veliko lepih uric. Poleg tega je dolga leta redno obiskovala slovenske maše, ter zadnja leta prevzela tudi gostinsko oskrbo za našo skupnost, za kar smo ji zelo hvaležni. S svojo dobro voljo in veseljem ter prisrčnim značajem je med nas prinašala pristno prekmursko domačnost in toplino. Bog ne daj, da je zazvenela slovenska melodija, takrat je naša Dara, kot smo jo klicali, zmeraj veselo nabrusila pete in glasilke.

Zaskrbljeni smo bili, ko nam je zaupala svoje zdravstvene težave

in pomirjeni ob informaciji, da vse vendarle ni tako hudo, kot se je v začetku zdelo. Po zahtevni operaciji je Dara zelo hitro okrevala. Skupaj z njo smo se, sicer še ob bolniški postelji, veselili njenega zdravstvenega napredovanja in že načrtovali prihodnost. Vest o njeni nenadni in nepričakovani smrti nas je zato vse še toliko bolj prizadela. Ob čudovitem poletnem dnevu, 28. julija, smo

se v velikem številu poslovili od nje na pokopališču v Ingolstadtu in jo položili v prerani grob. V slovo sta ji zapeli naša organistka Karmen in njena mama Lidija.

Draga Dara, zelo te pogrešamo in še zmeraj kar ne moremo verjeti, da te ni več med nami. Hvaležni smo ti za tvojo dolgoletno prisrčno prijateljstvo. Dobri Bog naj ti nakloni večni mir in pokoj.

STUTT GART

Začetek pevskih vaj zbora Obzorje

V mesecu septembru, po počitnicah je ponovno zaživelo pastoralno življenje v slovenskem župnišču v Stuttgartu. Kako

prijetno je bilo prvo srečanje s pevskimi in pevci cerkvenega pevskega zbora Obzorje, ko smo se po enem mesecu spet srečali v slovenskem župnišču in ko so ponovno zadonele melodije slovenskih cerkvenih pesmi. Naš pevski zbor Obzorje je ponos slovenske župnije v Stuttgartu

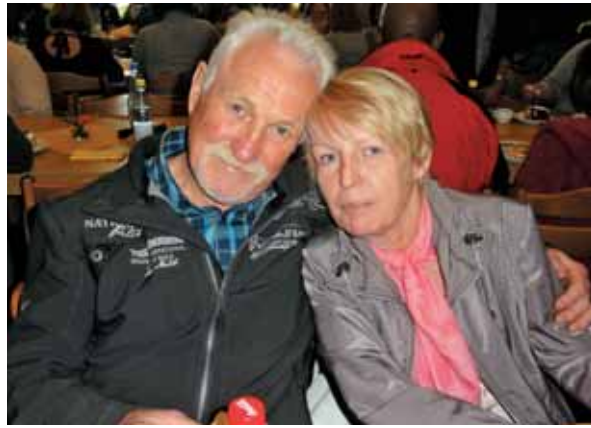
Začetek pevskih vaj cerkvenega zbora Obzorje

in to zato, ker je tu navzočega veliko odrekovanja in potrpljenja in napora skozi vse leto, da so potem stvari urejene tako, kot je potrebno. Vsak dušni pastir bi si želel takšen pevski zbor, kjer vsi člani in članice dihajo z obema kriloma pljuč za svojo župnijo, kjer ni vprašanja časa in kilometrov in ur za dobrobit slovenske župnije. V tem zboru se točno ve, kaj se od njih pričakuje in kaj vse so pripravljene prostovoljno narediti za slovensko župnijo, ne glede na to, ali je dež ali vročina, ali zastoji na cesti, ko prihajajo na vaje in prireditve. In v letošnjem letu smo dobili dva nova člana, in sicer gospo Marjano Klaneček in gospoda Franca Pasičnjeka. Te dobre novice smo bili vsi veseli, kajti to je dodaten elan nam vsem skupaj, da delamo dobro in da to ljudje v župniji prepoznajo in želijo biti del naše lepe slovenske župnije.

Naša slavljenca

V času počitnic in v mesecu septembru smo imeli kar nekaj slavljenec, ki so v tem času praznovali rojstni dan in med njimi bomo sedaj predstavili dva slavljenca. Prvi je gospod Albert Kolbl, ki je v letošnjem letu praznoval 73. rojstni dan. Albert je izkušen in utrjen krščanski človek, saj je veliko let vozil težke tovornjake po celi Evropi in si s tem služil vsakdanji kruh ter preživljal svojo družino. To delo, ki ga je opravljal, je bilo skrajno zahtevno in naporno, saj poklicni šoferji vedo, kakšne preizkušnje in težave so v tem poklicu, kjer si nenehno izpostavljen nevarnostim in nesrečam na cesti in poleg tega odgovoren tudi za tovor, ki ga prevažate. Je pa gospod Albert po srcu zelo dober človek, ki skupaj s svojo soprogo Minko redno prihaja k svetim mašam v slovensko župnijo. Oba sta vedno pripravljena pomagati v slovenskem župnišču. Gospod Albert tudi skrbi za trto na vrtu slovenskega župnišča in ko smo praznovali njegov rojstni dan, je naročil, da se peče odojek na žaru, ki je bil odličan.

Drugi naš slavljenec pa je gospod Franc Pasičnjek, ki je letos praznoval

Zakonca Pasičnjek

svoj 63. rojstni dan. Rojen je bil v vasi Boreča na Goričkem v kmečki družini, kjer je bilo pet otrok, trije bratje in dve sestri. Življenje na gorički zemlji je bilo že od nekdaj težko in zahtevno, saj je na gorički kmetiji bilo potrebno vložiti veliko napora in žuljev, če si hotel preživeti. Zato je Franc že leta 1971 prišel v Nemčijo, kjer se je zaposlil v firmi, ki se je ukvarjala z višinskimi gradbenimi deli. Sam je 40 let opravljal poklic krovca v firmi Mayer. To delo je bilo zelo zahtevno, saj delo na višini in vremenske razmere, predvsem vročina, terjata svoj davek. Je pa naš gospod Franc spoznal tukaj ljubezen svojega življenja, in sicer gospo Rosvito, s katero sta tako prikupen par. Franc se je z letošnjim letom priključil našemu cerkvenemu pevskemu zboru Obzorje. Spoštovana naša slavljenca, naj vama dobri Bog nakloni še veliko let, ki naj bodo zdrava, lepa, prijetna in od Boga blagoslovljena vama in vajinim dragim, ki jih imata rada.

K Bogu je odšla po plačilo

V mesecu avgustu smo se poslovili od gospe Marije Strnad. Pokojna

Pokojna
Marija Strnad

Marija je bila rojena 1. septembra 1953 v kraju Podgraci, to je v Bosanski Gradiški, izhajala je iz delavske družine. V Nemčijo je prišla leta 1971 in se zaposlila v tovarni, kjer so izdelovali očala. S svojim možem Antonom, ki je rojen v Šmarju pri Jelšah, sta se spoznala v Ljubljani leta 1973. Njen mož Anton je bil v Nemčiji zapo-

slen v avtobusnem podjetju, kjer je opravljal delo šoferja. V zakonu sta se jima rodili dve hčerki, Mateja in Irena, na kateri sta bila zelo ponosna in obe hčerki sta bili njun največji zaklad. Veliko časa so preživeli skupaj kot družina, kljub službenim obveznostim. Kajti mama Marija se je pozneje zaposlila v pekarni, kjer je bilo delo tudi zelo naporno. Pokojna Marija je veliko pomagala v kulturnem društvu Triglav, predvsem ob kulturnih prireditvah in ostalih dogodkih v društvu. Mož Anton pa je kot avtobusni šofer velikokrat peljal člane društva na izlete in kulturne prireditve po Nemčiji in tudi v druge države. Velika je izguba žene in mame v njihovi družini, saj je mama tista, ki vsakemu pomeni največ, in to je najdragocenejši biser. Pokojna Marija je bila dobra mama in žena, zato je nenadna izguba še toliko bolj boleča za njihovo družino. Dobri Bog, ki je lastnik življenja in smrti, je pokojno Marijo vzel v svoje naročje, kjer ji je zagotovljen mir in počitek za vse dobro, kar je naredila.

Veliko časa so preživeli skupaj kot družina, kljub službenim obveznostim. Kajti mama Marija se je pozneje zaposlila v pekarni, kjer je bilo delo tudi zelo naporno. Pokojna Marija je veliko pomagala v kulturnem društvu Triglav, predvsem ob kulturnih prireditvah in ostalih dogodkih v društvu. Mož Anton pa je kot avtobusni šofer velikokrat peljal člane društva na izlete in kulturne prireditve po Nemčiji in tudi v druge države. Velika je izguba žene in mame v njihovi družini, saj je mama tista, ki vsakemu pomeni največ, in to je najdragocenejši biser. Pokojna Marija je bila dobra mama in žena, zato je nenadna izguba še toliko bolj boleča za njihovo družino. Dobri Bog, ki je lastnik življenja in smrti, je pokojno Marijo vzel v svoje naročje, kjer ji je zagotovljen mir in počitek za vse dobro, kar je naredila.

K Bogu je odšel po plačilo

Prag tuzemskega življenja je prestopil tudi gospod Peter Strmljan, rojen 10. novembra 1936 v Litiji blizu Ljubljane. Pokojni Peter je bil deseti od trinajstih otrok, ki so se rodili v

kmečki družini. Toliko otrok v tistem času je bil velik življenjski izziv za njihovo družino, saj življenje in delo v kmečki družini ob tolikih otrocih in delu na kmetiji pomeni zelo zahtevno življenjsko opravilo. Pokojni Peter se je v Sloveniji izučil za mizarja in to delo je opravljal tudi v Nemčiji, kamor je prišel leta 1960. Mizarski poklic je v Nemčiji opravljal vse do upokojitve. Pokojni Peter je spoznal svojo soprogo Antonijo in v zakonu so se jima rodili trije otroci, in sicer Monika, Petra in Sandi. Družina mu je pomenila vse na svetu, zato se je tudi toliko trudil za njih, za vsakdanji kruh in naredil je vse, samo da bo družini, predvsem njegovim otrokom v življenju lažje, kot je bilo njemu. Otroci in žena so ga imeli neizmerno radi in skupaj so preživeli

Pokojni
Peter Strmljan

toliko lepih trenutkov, ki so ostali v nepozabnem spominu. Peter je zelo rad pomagal v slovenskem klubu, kjer je bil znan po tem, da je delal krvavice. Tudi v Slovenijo je zahajal rad, saj imajo tam hišo, kjer so tudi preživeli lepe družinske trenutke. Spoštovani gospod Peter, vaša žena in hčerki ter sin vas neizmerno pogrešajo, ker vas imajo radi, vi pa v nebesih prosite pri dobrem Bogu za njih in hvala za vse, kar ste dobrega storili. Počivajte v miru božjem.

Aleš Kalamar

ŠVEDSKA

Pokojna
Ljudmila Marčič
iz Malmöja

In memoriam – Ljudmila Marčič

Knjiga njenega življenja se je odprla 23. novembra 1936, ko je v Mariboru zagledala luč sveta z imenom Ljudmila Danica Tkalec. Ima še sestro Slavico Šef, brat Vili Tkalec pa je umrl leta 2004.

S Pavlom Marčičem sta imela Vesno in Davorina. Mama Ljudmila je srečala Mira Sevčuka, in rodila sta se jima Don in Ural. Življenje jo je pripeljalo na Švedsko že leta 1965, v Malmö, kjer sta si z Mirom ustanovi-

la skupni dom in kjer sta skrbela za svoje otroke.

Želja otrok je bila, da se od mame poslovijo v družinskem krogu. Tako je bila pogrebna sv. maša za pokojno mamo, babico in prababico Ljudmilo v S:ta Gertruds kapell na pokopališču v Malmöju na sam praznik blaženega škofa Antona Slomška. Pri Sv. Magdalenii v Mariboru, od koder je pokojna prišla na Švedsko, so se je spomnili z zvonjenjem. In ko so se njeni domači pri grobu poslavljali, so v grob pokojne posuli tudi zemljo iz rodnega Maribora.

Naj se pokojna Ljudmila Marčič spočije od svojega truda in naj jo usmiljeni nebeški Oče sprejme v srečo nebeškega življenja, saj »tam je naš pravi dom, tam vedno srečen bom,« kot je zapel blaženi škof Slomšek.

Zvone Podvinski

Zakonca Kolbl ob praznovanju

ŠVICA

Einsiedeln 2015

V nedeljo, 27. septembra, smo se v Švici, v Kneževini Liechtenstein in na Predarlškem živeli Slovenci zbrali na že kar 47. tradicionalnem romanju v Einsiedeln, da prosimo božjo Mater Marijo za blagoslov našega naroda.

V dopoldanskih urah smo imeli priložnost za molitev križevega pota ali obisk svete spovedi. Opoldne pa je bila slovesna sveta maša, ki jo je letos vodil msgr. dr. Anton Jamnik. V svojem nagovoru je izrazil hvaležnost tukajšnjemu duhovniku mag. Davidu Taljatu, ki premaguje na stotine kilometrov, da obišče vseh dvanajst skupnosti, ki delujejo na območju Švice in Vorarlberga. Prav tako se je škof zahvalil ljudem, ker ohranjajo kulturo, jezik in vero. »Vera pa je,« je nadaljeval, »da imaš rad Boga in da imaš rad ljudi. Tako preprosto. Ob Mariji se je to vero začutilo.«

Po sveti maši smo pred milostno kapelo Črne Marije zapeli še litanije Matere božje in opravili obred posvetitve Mariji. Slovesno bogoslužje v baziliki so obogatile narodne noše in predstavniki tu delujočih slovenskih društev. Za igranje in pesem je letos poskrbela tamburaška zasedba Preloški muzikanti iz Bele krajine in harmonikar Janez Repnik.

Prav oni so nam polepšali tudi popoldanski kulturni del srečanja, ki je potekal v bližnji vaški dvorani, kjer se nas je zbralo kakšnih 400. Glasbeniki so nam letos zaigrali in zapeli precej Avsenikovih pesmi, pa tudi nekaj ljudskih in drugih. Poslušalci smo bili navdušeni in nekaj pesmi zapeli kar z njimi. Med kulturnim programom je imel nagovor veleposlanik Republike Slovenije v Švici in Kneževini Liechtenstein g. mag. Franc Mikša, ki je predstavil nekaj pomembnih projektov, v katerih Slovenija in Švica sodelujeta. Podelil je tudi državna priznanja trem

Naša organistka Marija Cesar

zaslužnim članom naših skupnosti, Milanu Greinerju, Ivanu Klančarju in Martinu Brumcu.

Za tukajšnje slovenske skupnosti je vsakoletno romanje izrednega pomena. Anton Lencel iz Züricha, ki je bil na skoraj vseh 47 romanjih do sedaj, pravi: »Einsiedeln mi veliko

Škof Jamnik nam je spregovoril na srce.

pomeni predvsem zaradi srečevanja z ljudmi. Tu se družimo in spoznavamo nove ljudi. Opažam pa tudi

Nagrajenec Milan Greiner z ženo Heidi

spremembe: več sivih glav je,« se pošali. Mlada družina iz Basla je bila na romanju drugič. »To je priložnost za obisk maše v prelepem svetišču

in za srečanja z ostalimi Slovenci,« pravijo. Prav posebno mesto pa je Einsiedeln za Lidijo Krsnik iz Basersdorfa: »Rada prihajam, ker se tu počutim del skupnosti, del božje družine. Tu praznujemo našo vero in kulturo. Na romanja v Einsiedeln sem hodila že kot otrok, skupaj s starši. Starša sta se na enem teh romanj spoznala, tako da je zame Einsiedeln pravzaprav začetek vsega.«

Duhovno podkrepilni in obogatili z mnogimi srečaji in prijetno glasbo smo se v poznopoldanskih urah vrnili na svoje domove z upanjem, da se drugo leto znova zberemo pri einsiedelnski Mariji.

Eva Šikič

Molitev križevega pota

Prejemniki državnih priznanj

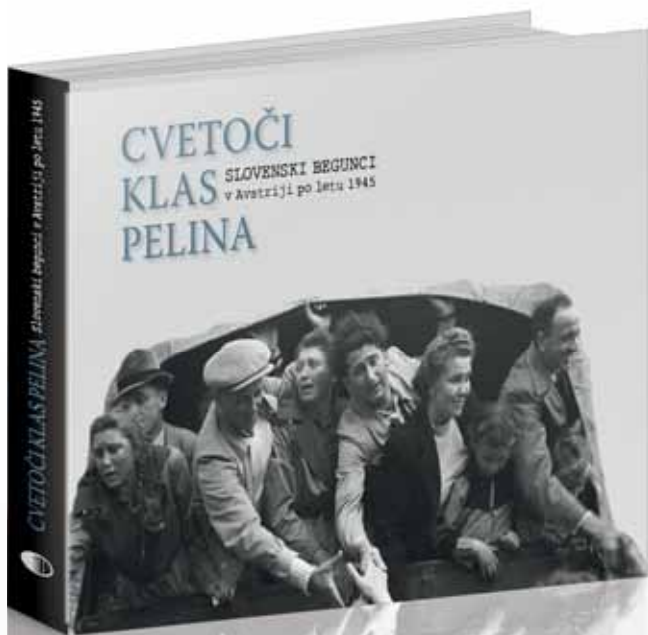

Zbrani pred Marijinim svetiščem

CVETOČI KLAS PELINA

SLOVENSKI BEGUNCI V AVSTRIJI PO LETU 1945

KNJIGA, S KATERO ZAMOLČANI DEL ZGODOVINE DOBIVA SVOJE MESTO V NARODOVEM SPOMINU

Angleški BBC je prišel posnet njihovo petje, njihove vrhunske gledališke uprizoritve so navduševale zavezniške častnike in poslance, njihova urejenost in discipliniranost sta vzbujali občudovanje angleške uprave, njihovi obrtniški izdelki so bili prodajna uspešnica po vsej Avstriji, maturitetno spričevalo, pridobljeno v njihovi begunski gimnaziji, je odpiralo vrata uglednih evropskih univerz ...

Neverjetna in do danes zamolčana zgodba Slovencev, ki so se po vojni znašli v taboriščih na avstrijskem Koroškem. Zgodba o ljudeh, ki kljub strašnim stiskam niso obupali, temveč so z marljivostjo, iznajdljivostjo in neverjetnim ustvarjalnim zagonom spisali izjemno poglavje naše zgodovine. Zgodba o ljudeh, ki so nepredstavljivo življenjsko moč črpali iz trdne vere in strastnega domoljubja. Zgodba, na katero smo lahko upravičeno ponosni.

dr. Aleš Maver
zgodovinar

»Bogato dokumentarno gradivo in poglobljena študija mag. Helene Jaklitsch, ki poglavje iz povojne begunske drame Slovencev temeljito umesti v njegov zgodovinski okvir, sta odličen zgled, kako bi bilo potrebno obravnavati tiste strani slovenske zgodovine, na katerih je prevladoval pelin.«

dr. Kajetan Gantar
akademik in profesor

»Najbrž se še danes ne zavedamo, kakšen moralni, demografski, intelektualni in gospodarski potencial smo takrat izgubili! Izobraženci iz emigracije, moji nekdanji sošolci z begunske gimnazije, so se uveljavili kot profesorji in predavatelji na elitnih ameriških in kanadskih univerzah, kot sodelavci NASA, kot uspešni podjetniki. Čeprav so prišli goli in bos, so nekateri zgradili tovarne, ki zaposlujejo tudi po sto delavcev.«

VEČ KOT 300 FOTOGRAFIJ
CELOVITA SPREMNA ŠTUDIJA

296 strani, mere: 297 x 210 mm, trda vezava
Cena: **34,90 EUR**

Tine Debeljak (ps. Jeremija Kalin)

ČRNA MAŠA

Lesorezi: Bara Remec (ps. K. Mirtič)

Leta 1949 je v Argentini izšla *Velika črna maša za pobite Slovence*, ki je prva leposlovna knjiga povojne emigracije v Argentini. V 3500 verzih pesniško opisuje grozo povojnih pobojev ter se spominja vseh pobitih v revoluciji, hkrati pa pretresljivo izrazi motiv sprave in odpuščanja. France Pibernik primerja pesnitev, ki je izšla pod psevdonom Jeremija Kalin, s Prešernovim *Krstom pri Savici* ter Župančičevo *Dumo*. Knjiga je opremljena z lesorezi, ki z vso težo ilustrirajo Veliko Črno mašo in so delo Debeljakove svakinje Bare Remec.

348 strani, mere: 170 x 200 mm,
mehka vezava z zavihki
Cena: **29,90 EUR**

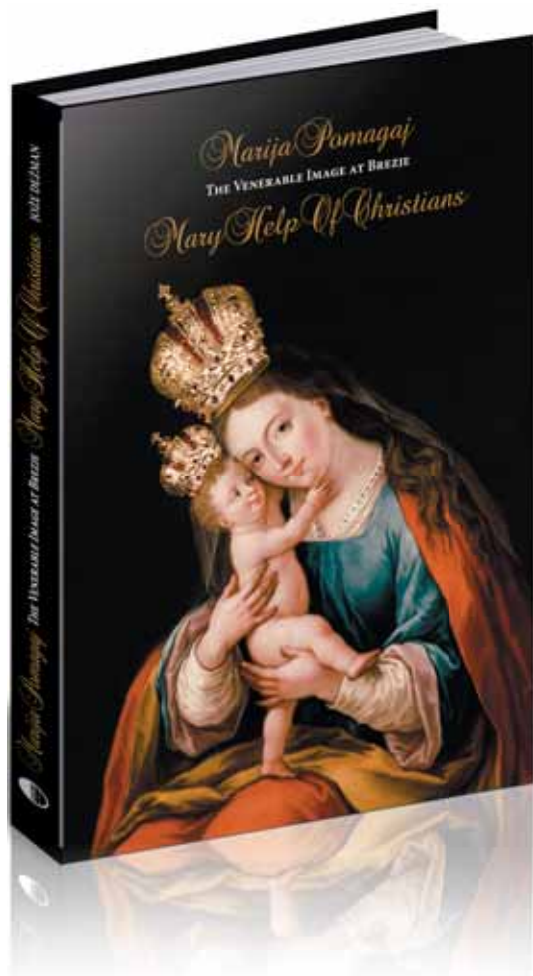
NAROČILA
IN KONTAKT

Telefon
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

ZALOŽBA
DRUŽINA

MARIJA POMAGAJ

MARY HELP OF CHRISTIANS AT BREZJE

Slikar podobe Marije Pomagaj, Leopold Layer, je na Brezjah leta 1814 slikal v zahvalo za rešitev iz napoleonskih ječ. Po prvih milostnih ozdravitvah leta 1863 so množice romarjev povzdignile Marijo na Brezjah v najbolj češčno slovensko Marijo.

Marija z Brezij je slovenska Marija, ki združuje Slovence doma in po svetu, Brezje pa naše narodno svetišče in največje duhovno središče Slovenije.

Knjigo so napisali odlični strokovnjaki, v njej je več kot 370 izbranih fotografij, listin, prilog. Je imenitnapripoved o češčenju Marije Pomagaj in zorenju slovenskega naroda, o zgodovinskem razvoju češčenja s pričevanji slovenskih škofov, o velikih slovenskih krščanskih shodih, milostnih ozdravitvah, romarski kulturi in umetnostnih zakladih Brezij. Avtor knjige: dr. Jože Dežman s soavtorji.

200 strani, mere: 215 x 305 mm, trda vezava

Cena: **34,90 EUR**,

znižana cena pa je **27,90 EUR**

**NAROČILA
IN KONTAKT**

Telefon
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

Z G O D B A

► Cecilija NOVAK

Mrzlo ognjišče

Celo Tuneka je prišla zasliševati udba, čeprav ni spadal med bogataše. Udba je bila nekakšna tajna policija s političnim predznakom. Zaprli so se v hišo, kjer so ga trije moški zasliševali več ur. Oblečeni so bili v bele uniforme z belimi policijskimi kapami. O čem so ga takrat spraševali, ni nikoli nikomur povedal. Morda so mu zagrozili s smrtjo. Med tem časom so se vsi trije Tunekovi otroci podili okoli hiše in kričali na ves glas, ne da bi vedeli, kaj se z očetom dogaja.

Po tej prestani mori je Tunek otroke pošteno okregal in bil ves iz sebe, saj so mnoge zaprli za več let zaradi ene napačne besede. Takega nesrečnega so imenovali protidržavni element ali celo izdajalec. Ljudje so živeli pod velikim pritiskom tedanje oblasti. Krivice so mnoge pripeljale celo do samomorov. Premožnejšim so imetje zaplenili z zakonom, ki so ga poimenovali nacionalizacija, zemljo na slabših, hribovitih predelih so na podlagi agrarne reforme poklonili revnim.

Totngrobarjeva domačija, kjer je zdaj gospodaril Tunek, ni spadala ne k enim ne k drugim. Ničesar ji niso vzeli in ničesar dali, kajti kmetija je bila ravno pravnje velikosti.

***

Denarja ni bilo mogoče od nikoder dobiti. Količnik ga je bilo, ga je požrl davek. Tunek je imel železno voljo. Žrtev tega težkega stanja je bila neprestano cela družina. V svojem razmišljanju je napel vse sile. Prepričan v svojo neuničljivo sposobnost gospodarjenja si je drznil zahtevati od Nanike, da mu izroči svoje posestvo. "Nemo se mantra na lücken, čén delati na svojen," je odločno predlagal materi. Svojo namero je podkrepil s tem, da jo čaka lepa in brezskrbna starost. Nanika je o tem na veliko razmišljala, saj je bila ustaljena navada taka, da so starejši mlajšim predali premoženje šele po svoji smrti. Ti meni lüč, jaz tebi klüč, se je glasil pregovor na to temo, ki so se ga starejši oprijemali do bridkega konca. Tunek je svojo zahtevo izvajal tako dolgo, dokler ni Nanika popustila pod težo njegove nasilne narave. Tolažila se je z zetovo edino vrlino, ki jo je premogel. Rad je delal in dobro je znal virtiti. Tega mu ni mogla oporekati.

Odšli so k odvetniku, kjer je Nanika ostala brez premoženja. Predala ga je tamladima, hčeri in zetu.

V tolažbo naj bi ji bila nekakšna dodatna pogodba, ki je pomenila, da je Nanika postala preužitkarica. To je zahteval zakon, ki je ob predaji premoženja mladim nekoliko zaščitil stare ljudi. V tej pogodbi je bilo zapisano, da če zaradi sedaj še neznanih razlogov ne bo mogla živeti v družin-

ski skupnosti ljudi, katerim je posestvo dala, ji je ta dolžna dajati enkrat letno določene dobrine, s katerimi bo lahko preživela sama. Našteta so bila drva za zimo, mala kibla mesa z zaseko, petrolej, sol, krompir, jajca, moka, vžigalice in še nekaj drugih potrebnih stvari. Toliko pač, da preužitkar ne umre od lakote in ne zmrzne od mraza. Po prihodu domov je bila Tunekova duša izpolnjena, v Nanikinem srcu pa so zevala do takrat še neznana praznina, bojazen in negotovost. Njeno usodo so čedalje bolj krojili letni časi, ki so si tudi sicer podrejali početje vsega kmetstva.

Iz domačega polja so jo tisto jesen pregnale krakajoče vrane. Megla je segala vse do sredine pobočja in zakrila pogled na domačo hišo. Jesenska pozeba je ohladila njene roke tako zelo, da jih sploh ni več čutila. Po prihodu domov se je oprijela toplega lonca na štedilniku in si pogrela mrzle krepene prste. Odrinjena celo iz narave je Nanika žalostna in postarana dočakala zimo. Trudila se je, da ne bi bila samo v napoto, zato je v hiši vedno našla delo zase. S svojimi spretnimi rokami je luščila koruzo, prebiralala fižol, pletla koše, krpala obleke in nogavice, vsak dan je postlala postelje in pometla po hiši. V kuhinji se raje ni zadrževala. Po Tunekovem tam ni imela kaj početi. Redkokdaj si je sedeča ob topli peči v hiši pogrela svoj izmučeni hrbet.

Zimske večere je Nanika večkrat zapolnila z branjem knjig svoji družini. Zelo lepo je brala, zato so jo vsi z zanimanjem poslušali. Tudi Tunek, najraje o razbojniku Guzeju. Ta človek je resnično živel pred tistim časom. Zaradi njegovega razburljivega življenja je nekdo o njegovih dogodivščinah napisal omenjeno knjigo. Tunek je sam bolj s težavo bral, zato se tem umskim naporom ni rad izpostavljal.

Nanika naj bi uživala tudi ob skupnem obedu, vendar ni bilo tako. Prijetno vzdušje je skoraj vedno pokvaril njen zet s svojim nečimrnim vedenjem. Večkrat se mu je vsa v solzah pobrala izpred oči. Tunek, ki je bil podvržen delu, je hotel videti svoje ljudi nenehno vpete v kako njemu važno opravilo, kar pa pozimi ni bilo vedno mogoče, saj so se vrstila le lažja dela, ki so se opravljala sede, največkrat v hiši na toplem. Da so bile zime namenjene počitku kmetijskih ljudi, tega on ni hotel razumeti. Nanika je ob takem zetu občutila močno nelagodje. Bila mu je odveč, kar je bilo po predaji posestva še močnejše čutiti.

Njegovega pritiska tisto zimo ni mogla več vzdržati. Sobivanje je postalo nevzdržno in potožila je sosedu. Zanj je našel razumevanje, saj je že preveč dobro poznal prišleka. Zapregel je svoj voz in ga postavil pred zdaj že Tunekovo hišo. Naložil je posteljo, stol, omaro in še nekaj drugih potrebnih stvari. Tunek je moral dati delež, ki je bil zapisan v pogodbi ob predaji posestva. Ubogal je, pa ne zato, ker bi se bal sosedu ali tistega zgoraj nad oblaki, ampak se je bal oblasti. Sosed je vse Nanikine stvari odpeljal v prazno hišo, ki je zaklenjena samevala nedaleč v stran ob glavni cesti. Pomagal ji je spraviti vse na svoje mesto in odšel domov.

Nanika, sedaj preužitkarica, si je takoj zakurila, saj je bilo vražje mrzlo v tej že dolgo prazni kajži. Hvaležna je bila sosedu, ki se je edini zavzel zanjo.

Štedilnik je že dajal prijetno toploto, Naniki pa so po licu tekle debele solze. Tako sama in zapostavljena se je počutila. Sedela je na svojem edinem stolu, ki ga je zdaj imela in strmela v odtujen prostor, ki ni imel duše. Bolelo jo je srce, močno priklenjeno na domačo grudo. Toplota, ki jo je širokogrudno dajal goreči plamen, ni mogla ublažiti njene žalosti. Nikjer ni bilo žive duše na njene stare dni. Od vsega trpljenja ji ni ostalo ničesar. Pogrešala je svoj ljubi dom.

Hiša, v kateri je zdaj Nanika imela svoj kvartir, je stala ob cesti, po kateri so otroci hodili v šolo.

Vsak dan po šoli je k njej prišla vnukinja Elica, ki je takrat že hodila v prvi razred. Mater je vedno našla sedeti na istem mestu pri štedilniku. Morda je čakala prav nanjo. Ta snidenja so bila za obe zlata vredna in za vselej nepozabna. Na poti iz šole domov obiskati mater, to je bil za Elico najlepši del dneva. Pripovedovala ji je, kako lepo je v šoli. Povedala je, da jo imajo učiteljice tako zelo rade, da jo zibajo na rokah. Mati je rada slišala, da nekje še živijo prijazni ljudje. »Gda mo veka, bon tūdi jas učitelca,« je Elica zaupala materi svojo vročo željo. Njuni srci je prepletala blagodejna toplina. Elica bi najraje ostala kar pri materi, ki je bila zdaj nekoliko manj osamljena, saj je obdržala stik s svojimi ljubečimi vnuki. Obiskovala sta jo tudi Franček in Tinček. V samotnih nočeh je Nanika razmišljala o smislu svojega življenja.

Tunekovi otroci so tako zelo zgodaj spoznali krivico, žal kar doma v lastnem domu. Na njihovih značajih so se že kazale prve rane težkega otroštva, česar se Tunek v svoji nevednosti ni mogel zavedati. Tunika je čutila le svojo nemoč.

Po nekaj mesecih je ta klavrna zima doživela svoj konec. Sneg se je počasi stalil in iz zemlje so pokukali prvi zvončki. Polja so hitro spreminjala svojo podobo. Iz hiš so vabila ljudi in pričakovala obdelovanje.

Tunek se je zamišljen že navsezgodaj zjutraj postavil pred hišo. Kamorkoli se je obrnil, je videl svoje posestvo, z njim pa tudi delo, ki ga čaka to pomlad. Spomnil se je, koliko vsega so lani postorili mati. Cele dneve je bila Nanika z motiko na njivi. Zdaj so iz zorane zemlje štrlele debele grude, kakor da bi spraševale gospodarja: Kam si za božjo voljo pregnal našo Naniko, ki nas je vsako leto tako marljivo obdelovala? Tuneka bi skoraj postalo sram pred domačimi njivami, a tega si ne bi hotel nikoli priznati. V svoji zaskrbljenosti je ugotovil, da potrebuje človeka, ki bi dan za dnem kot mravljica delal na teh njivah za skorjico kruha. Sam je imel važnejša – moška opravila.

Svoje odločitve bi se moral res močno sramovati, kajti molče je odšel k bližnjemu kmetu, si izposodil enojno konjsko vprego z vozom in jo odpeljal do hiše, kjer je zdaj živela Nanika. Voz je ustavljal tik pred vhodom, stopil čez prag odklenjenih vrat, tako da je s svojo postavo docela zatemnil majhen prostor in glasno izgovoril: "Mati, domú grete!" Osupli preužitkarici je potihem odleglo, saj je umirala od osamljenosti, vendar mu tega olajšanja seveda ni pokazala. Se je morda spremenil? Želela si je, da bi smela vsaj upati na kaj

takega. Podboji, na katerih so visela vrata, so bili tako nizki, da se je Tunek med nošnjo Nanikinih stvari skozi moral pripogibati. Vso njeno kramo sta zložila na voz, peljati pa se z njim ni hotela. S počasnimi koraki in sklonjena je hodila daleč zadaj za vozom in razmišljala o smrti. Slišala je, da je vsaka smrt bridka, a zdaj si je svojega konca nad vse želela. Zavedala pa se je, da si človek življenja ne sme sam vzeti. To bi bil smrtni greh. *Bog mi ga je do in bog mi ga bo vzeja.* Tako se je namera o smrti razblinila v njeni glavi. Med počasnimi hojo so bile njene oči venomer uprte naravnost v tla, čemur je poleg žalosti pripomogel tudi njen od dela usločen hrbet. Tunek, ki je bil že zdavnaj doma, je zložil vso njeno ropotijo na svoja mesta v hiši in odšel po svojih opravkih.

Nanika je počasi in brez volje do življenja prišla po ovinku izza gozda. Čarobna svetloba je dvignila njen žalosten pogled. V žarnem soncu je zagledala svoj domači breg. Na slamnato streho je sijalo zlato sonce. Ali je to sploh še moj dom, se je spraševala. Me sploh kdo čaka na koncu poti? Spomnila se je dneva, ko je prvič zagledala to hišo in tedaj zadnjič videla svojo mater. Od takrat je minilo že več kot šestdeset let. V tem kraju se je zgodilo največ resničnih stvari v njenem življenju. Sklonjena je počasi nadaljevala pot. Žalostne misli so se upehano izgubljale pred njenimi očmi. Izčrpana je prišla na dvorišče, se oprijela stare kljuge na vratih in počasi stopila čez hišni prag, ki ni bil več njen. Tunika jo je prijazno sprejela in se na moč sramovala moškega, ki ga je vzela za moža. Takoj ji je ponudila toplo južino in ji izkazala veselje zaradi njene vrnitve. Vse bi naredila, samo da bi svoji materi ublažila krivico, ki se ji na stare dni dogaja. "Na drügen sveti bo že bojše," je zavzdihnila mati po zaužiti hrani. Izpraznjeni krožnik je pustila kar na mizi, vzela motiko in s trpkim hoteljem odšla na njivo. Tuneka tisti dan ni več videla, a svojega obupa se ni mogla znebiti.

Sosedje so ga zdaj že preveč dobro poznali in jo tolažili, ko so jo videli pri nedeljski maši. Z njo so se vedno radi pogovarjali. Njenim besedam je vsako človeško uho pripisovalo pomen. Spoštovali so jo.

Se nadaljuje

OGLASI

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

V RADENCIH, 600 m DO ZDRAVILIŠČA, PROdam NOVI DVOJČEK.

Vsaka polovica meri 177 m² in ima 533 m² zemljišča. V pritličju je tuš, wc, kuhinja s shrambo, jedilnica-dnevna soba z izhodom na teraso in spalnica; v nadstropju so kopalnica-wc, 3 sobe, galerija in balkon. Vsaka enota ima vse svoje priključke: električno, vodovod, kanalizacijo, telefon in KTV z internetom, parkirišče, vrt in toplotno črpalko za ogrevanje in hlajenje s talnim gretjem. Položene so vse inštalacije, keramika in laminati, montirana sanitarna oprema in vrata, notranjost je opleškana, demit fasada in okolica zaključena.

Cena za enoto 189.000 €. Informacije na 00386 41626586 ali rofra@siol.com

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Slovenske razglednice

Ljubljana, foto: Petra Tomažič

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1511	KRAJ NA POHORJU	IZBIRA ODOLOČITEV	ČLOVEK VŠIH DRUŽBENIH KROGOV	EDEN OD A-POSTOLOV	VSE V REDU	SKRIBNIK OVAC NA PAŠI	AVSTRIJA	SKRAJŠANO ŽENSKO IME	NAŠA LUČ	POLJSKA CVETICA	SINOVA ŽENA
NOVEMBER									MURSKA SOBOTA FINŽGARJEVA DRAMA		
KODA, KI NEKAJ OZNAČUJE							PISATELJ CANKAR ELEKTRON				
PK. DELO S ŠIVANKO					RIMSKI FILOZOF NAPRAVA, KI ROPOČE						
MOŠKO IME							PLOŠČINSKA MERA SOZVOČJE BESED			ZNAK ZA VODIK ČLOVEKOV GLAS	
EMA RUTAR			SVETOPIS. OSEBA ČE NI NARODE JE ..					VRBA ŽALUJKA NAŠA LUČ			
NORVEŠKA	PORTUGALSKA DVA SAMOGLASNIKA		TUJEC V LAT. AMER. MOŠKO IME								VOJAŠKA ENOTA S TOPOVI
... IN METOD						ŽABI RAI JUDOVSKE DUHOVNIK					
AM. REKA Z VELIKIMI SLAPOVI							SLOV. SADJAR IN MISIJSKAR FRANC	ALDIZ REBULA OSKAR KOGOJ			
1. ČRKA ABECED	VLADO OKOREN MAJHEN OBROČ				AMPER ZA DOLOČA ČLOVEKA		BARVA KOŽE DUŠIK				
POSTOJINA		ZAJEZENA VODA NAROČNI- NA								ITALIJA LURSEM- BURG	
DVA SKUPAJ			OS. ZAIMEK 1. OS. MN. PUCCINIJE- VA OPERA				18. ČRKA ABECED NEKD. TOV. AVT. V NM	LEOPOLD LAIER ŽGAN APNENEK			
DEL TELESA										ŠPANJA VPIŠI IČNA	
ENAKI SAMOGLA- SNIKI					NAPRAVA ZA VLIVANJE	METER OS. ZAIMEK 3. OS. MN.		PIVO PO DOMAČE PRVA ŽENA			
RUDOLF ČESEN		NAŠ NAROD LENČEK RADO									
NEKDANJI RUŠKI PRESEDE- NIK							ZAZNA GA NOS SEVER				
DRŽAVA NEMIROV									ANTON AŠKERC		

MALO ZA ŠALO

Janez pride iz gledališča, Peter pa ga takoj povpraša po vtisih.

»Bil je neverjeten dolgčas. Razen na koncu, ko so delili plašče. Jaz sem jih vzel kar pet!«

Babico zmoti neprijeten hrup iz sosednje sobe: »Vnuček, kaj ropota v tvoji sobi?«

»Vključil sem tekaško stezo, malo bom tekal.«

»Kmalu bo večerja. Ne teči predaleč!«

Učitelj razlaga slovnice čase: »Jaz sem bolan. Kateri čas je to?«

»Najlepši čas,« odvrne Janezek.

Tovornjak se bliža predoru. Pred njim stoji opozorilna tabla: »Višina 4 m!«

Eden od voznikov reče: »Kaj pa sedaj? Najin kamion je pol metra višji.«

Drugi pa odvrne: »Nič hudega! Saj ni nobenega policaja!«

K uredniku lokalnega časopisa pride neznan človek in reče: »Imam novico za vas. Na hribu se je prevrnil tovornjak. Ko je drvel po strmini, je porušil hišo.«

»Taka novica ni zanimiva niti zame niti za moj časopis.«

»Morda pa bo, če vam povem zgodbo do konca. Tovornjak je bil moj, hiša pa vaša.«

Kateri je najslabši možni trenutek, da te zadene infarkt?

Med igranjem pantomime.

V šoli se učijo o naših prednikih. Učitelj vneto razlaga, da smo nastali iz Adama in Eve.

Janezek pa dvigne roko in pojasni: »Moj oče je rekel, da smo nastali iz opic.«

Učitelj pa: »Vaša družinska zgodovina me ne zanima ...«

Janezek: »Kateri šport je najbolj varen?«

Ata: »Šah.«

Janezek: »In kaj je najhujša poškodba pri šahu?«

Ata: »Izpah čeljusti zaradi zehanja.«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1510

1510	NAŠA LUČ	ITALIJA	ŠPANJA	ANTON
T A R O K	O M I K A			
O K O L I	A Z I L			
B O Ž J A	O K A P I			
A R N E	S K A			
K D O	V O L I A N			
NAŠA LUČ	V A M O M E N T			
K L E M E N T I N A				
M E N I N A	L I K A			
E P S K A	D I O N			
T A K T	H I J E N A			
O N A	H O L A N D			
V T	L E G E N D A R			
A M E L I T A	E			
N R A V I A	P O D			
J O T A	A N K A R A			
E P I K L E T	D A R			